nyheter

Goddag mann økseskaft
Steinar Lem og Ola Steinholt om forbrukersamfunn og menneskesyn.
Side 3

Studenter faller mellom to stoler
Vi faller mellom to stoler når vi trenger sosialhjelp.
Side 4

Kampklar NSU
NSU mobiliserer for siste innspurt i kampen om statsbudsjettet.
Side 10

Uka 99 i trøbbel
Forberedelsene til Uka 99 har startet for lengst, men prosjektet mangler både penger, folk og idéer.
Side 9

Alene med Torgeir
Studentstyreleder Torgeir Knag Fylkesnes har iallfall et av kriteriene for å være en god studentpolitiker: Han kan snakke for seg.
Side 12–13

Uten mat og drikke...
Studenter og mat.
Side 15–17

kultur

Sideblikk
«Homo erectus»
Side 20

Samisk litteratur
Er nordisk ekskluderende?
Side 20

Rødskrubb og matriske
Soppsesongen er i gang.
Side 22–23

Tromsø Kino
Kinosjefen om nytt bygg.
Side 24

22 Pistepirrko
Finnene tok ikke innersvingen på fjernsynsteateret.
Side 26

Litteraten er i gang
Tore Rebolledo Pedersen om stumhet i poesien.
Side 29

Origami
Fingernemme papirbrettere.
Side 30

meninger

Leder
Tillit, takk.
Side 2

Kronikk
Politiske opportunister skal slås med balltre.
Side 2

Leserinnlegg
Lesernes egen spalte. Skriv inn til utropia@stud-org.uit.no.
Side 18

Med kjærlighet til ordet

Avtroppendè gruppeleder i Tromsø kommunestyre for Sosialistisk Venstreparti, professor i engelsk litteratur, initiativtaker og nøkkelperson for kvinnnekonferansen «Women´s Worlds 99». Gerd Bjørhovde har mange hatter.

Gerd Bjørhovde er årets vinner av Universitetet i Tromsøs likestillingspris.

– Jeg er spent på å se hva begrunnelsen er, sier hun.

Side 29

Utropia
Studentavisa i Tromsø

- Nr. 11
- 16. september 1998
- Uke 38
- 23. årgang

FOTO: ANDRÉ KVERNHAUG

Økonomiutvalgssirkuset fortsetter:

Trekker seg i protest

Syv studentstyrerepresentanter trekker seg i protest etter at de ikke fikk gjennomslag for å behandle et mistillitsforslag mot studentstyrets arbeidsutvalg før økonomiutvalget la fram sin endelige orientering.

– Økonomiutvalget har gjort jobben på en grunnleggende og pliktoppfyllende måte, mener utbryter Nills Kristian Bakken.

Økonomiutvalget ble imidlertid lagt ned, og et nytt utvalg som skal fortsette arbeidet kommer til å bli nedsatt på neste studentstyremøte.

Side 2, 7–9

– Nå skal vi ha vårt lønnsoppgjør

FOTO: ANDRÉ KVERNHAUG

NSU-leder David Baum vil ha studentenes lønnsoppgjør. Han stiller tre krav til politikerne som bør oppfylles. Hvis ikke blir det bråk:

– Det koker i gangene på universitetene, sier han.

Side 5

Samfunnet på HiTø

Nå trenger ikke konsertsugne høgskolestudenter å dra til Universitet for å få tak i billetter lenger. Studentsamfunnet har nemlig fått egne lokaler på Høgskolen i Tromsø.

Side 7

Tillit, takk!

■■■ Det er høst og valgtid i studentdemokratiet. Du trenger ikke å være all verdens observant for å kunne si at opptrappinga til årets urnevalg har vært en smule original: Mistillit. Mistillit til mistillit. Tvilsomme allmøter. Kritikk. Kritikk til kritikk. Og for ikke å snakke om en pussig hang til å forlate viktige møter før viktige avgjørelser har blitt tatt.

■■■ Studentstyrets evinnelige økonomisak må ta skylda for merkverdige hendelsene i det siste. En fjorten siders rapport behørig merket med "unntatt offentlighet" er tilsynelatende i sentrum for all verdens galskap. Men de som tror at økonomisaken virkelig handler om økonomi, har misforstått.

■■■ På det forrige studentstyremøtet nektet økonomiutvalgets leder Ingulf Nordahl å legge fram en orientering til studentstyret mens flere at de involverte i saken var til stede. Hele saken ble klokelig utsatt i to uker, hvor studentstyrerepresentantene ble oppfordret å gå i tenkeboksen. Å oppfordre studentpolitikere til å *tenke* er basert på overdreven tro på andres intelligens.

■■■ Showet startet da en del mat.nat.-studenter med utvalgsleder Torleif Vaage i spissen erklærte mistillit mot studentstyrets arbeidsutvalg på grunn av dens håndtering av økonomisaka. Møtet har blitt kritisert, blant annet fordi bare et syn ble forfektet i saken: Ingulf Nordahl var blitt invitert av Vaage for å holde en nøytral orientering om utvalgets arbeid.

■■■ Interessant ble det først da syv studentstyremedlemmer med Torleif Vaage i spissen valgte å trekke seg fra studentstyret. Vaage hadde på forhånd fått medhold i at mistillitssaken faktisk kunne behandles på det samme møtet som mistilliten ble fremmet, selv om det strider mot studentstyrets regelverk. Det var tydeligvis ikke nok, og hele gjengen trakk seg da flertallet i studentstyret ikke gikk med på å behandle mistilliten før orienteringa fra økonomiutvalget. Sannsynligvis første gang noen trekker seg fra et demokratisk organ på grunn av uenighet i *saksrekkefølge*.

■■■ Deretter løper Ingulf Nordahl ut av studentstyremøtet, to uker etter at han gjorde det forrige gang, med begrunnelsen at ikke synes det er riktig å orientere et studentstyret som ikke har nødvendig legitimitet eller representasjon i studentmassen. Hele prosessen må ha vært planlagt til minste detalj.

■■■ Det er lett å hånflire av studentdemokratiet i disse dager. Men noe konstruktivt kommer det ut av saken: Det er ikke bare forvaltningen av studentenes penger som studentstyrets problem. Forvaltningen av studentenes tillit står det enda verre med.

■■■ Vi trenger et tillitsutvalg. Med Ingulf Nordahl som leder?

Studentpolitisk apokalypse?

ILL.: DAG ELLINGSEN

Vi nærmer oss et nytt årtusen. Spådommer om verdens ende og undergang er ikke uvanlige i slike tider. Studentstyrets økonomiutvalg har imidlertid fått meg til å øyne slutten på alt studentdemokrati.

Kronikk av Geir Jarle Voldmo, tidligere styreleder i SiTø

Her er jo studentpolitikere i generasjoner blitt mistenkeliggjort, kriminalisert og hengt ut i media. Rykter forteller om underliggende og hemmelig etterforskning av studentsamskipnaden. Tar jeg ikke mye feil blir universitetet ved universitetsdirektøren den neste. Ja, kanskje hele verden. Det er de siste tider for studentdemokratiet. Bli med på festen!

Jeg har lenge hatt en tese om at studentpolitikken er miming av voksen politikk. Lenge har jeg levd i den villfarelse at norsk studentpolitikere på sett og vis mimet det politiske livet på Stortinget eller lokale kommunestyrer. Nå ser jeg imidlertid at globaliseringen også har slått innover studentpolitikernes virke. Den mye omtalte økonomisaken som stadighet blir omtalt i lokale medier, minner mye om Kenneth Starrs etterforskning av Whitewater-affærene til Bill Clinton: «Where there is nothing, there got to be something.»

Dette er selvfølgelig umåtelig trist. I år har vi for en gangs skyld det beste studentstyret og arbeidsutvalget ved Universitetet i Tromsø på mange år. Studentstyreleder Torgeir Knag Fylkesnes gjør en flott jobb og arbeidsutvalget har full kontroll på de økonomiske forholdene. Det virker da merkelig når økonomiutvalget går til media og blåser opp sin egen «etterforskning» over forhold som ligger flere år tilbake i tid. Det blir dagens arbeidsutvalg som må bære belastningen med dette, og de hadde sikkert ønsket å jobbe med langt viktigere ting som studiefinansiering, studentvelferd og faglige spørsmål.

Trues til taushet

Økonomiutvalget har tvunget studentstyret til taushet i denne saken. Med henvisning til universitetsloven, forvaltningsloven og straffeloven har utvalget truet studentene i studentstyret til taushet i en rekke forhold som burde vært gjenstand for en debatt i studentoffentligheten. Dette mener jeg er et utilbørlig maktovergrep i et demokrati. Jeg mener studentstyret gjorde et alvorlig feilgrep i 1997 da de overlot alle fullmakter til økonomiutvalget; uansett hva økonomiutvalget foretar seg er det studentstyret som er ansvarlig for utvalgets handlinger.

Når studentstyret har gitt økonomiutvalget så vide fullmakter at utvalget har kunnet skrive selvpålagte rapporter til Kirke-, utdannings- og forskningdepartementet (KUF) og Riksrevisjonen, er det all grunn til å rette kritikk mot det studentstyret som ga disse fullmaktene. Økonomiutvalget selv har forsøkt å gi inntrykk av at de har blitt pålagt av departementet å skrive rapport til dem – de må ha drømt! Dette har da også blitt bekreftet av KUF. De har aldri pålagt utvalget å skrive rapport til departementet.

Økonomiutvalget har på denne måten gitt et fordreid bilde av en del faktiske forhold og av utvalgets eget arbeid til studentstyret. På den andre siden har folk som har ment å ha noe å tilføye om faktiske forhold blitt nektet å uttale seg med henvisning til at alt er unntatt offentligheten.

Retten har seiret

«Retten har seiret. Et folk er sultet ut og slaktet ned. Nu har vi fred!» skriver Arnulf Øverland i sitt dikt «Det tusenårige rike» i diktsamlingen «Brød og vin» (1919). Arbeidet til studentstyrets økonomiutvalg må ha dette som motto. I utvalgets siste orientering til studentstyret er da også all studentvelferd slik det blir drevet i Tromsø blitt mistenkt og kriminalisert, i tillegg til de forhold som tidligere har blitt omtalt i media.

Den som har tenkt over konsekvensene av en slik politikk, for dette er neppe et spørsmål om kun juridiske forhold, skjønner fort at dette kan føre galt av sted. De som måtte ha drømmer om studentskip, idrettshall eller studenthus kan med en slik politikk skue drømmende langt inn i framtiden. Her skal nemlig tid og ressurser brukes til etterforskning, anmeldelser og rettssaker. Politikk på amerikansk vis med Kenneth Starr i hovedrollen. På den andre siden skal studentenes interesser kun forvaltes og byråkratiseres etter gammel Sovjetisk modell. Studentenes behov og ønsker får vente! Her skal det ikke jobbes konstruktivt, men destruktivt med granskinger og hemmelige kommisjoner.

Det er de siste tider for studentdemokratiet – bli med på festen!

Opportunister

Opportunister har det alltid vært i studentdemokratiet. Det var de som aldri mente noe, men som ville innføre et studentpolitisk forvaltningsregime. Ikke noe politikk her i gården, heller ikke i Hovedgården. I min tid pleide vi internt i Studentrådet (1992/93) å si at vi skulle knuse de studentpolitiske opportunistene med balltre. Dette var selvfølgelig aldri bokstavelig ment, men snarere en oppbyggelig metafor. Etter å ha fått innsyn i hva tull dette økonomiutvalget holder på med har jeg imidlertid funnet fram det ekte balltreet fra skapet mitt.

Studentstyret bør sette en stopper for dette tullet. Rent konstitusjonelt er man jo i ferd med å innføre økonomiutvalgets diktatur, de har jo alle studentstyrets fullmakter. For så vidt et interessant eksperiment, men da har jo studentstyret og studentdemokratiet også fraskrevet seg sin myndighet. Eo ipso: Det er de siste tider for studentdemokratiet.

Alle husker sikkert bilder fra Russland og andre østeuropeiske land der folkemassene samlet seg rundt parlamentet i de nyskapte demokratiene for å verne demokratiet, den gleden dette har utløst blant deltakerene når de militære har trukket seg tilbake, og den folkefesten dette har utløst. Jeg har ikke tenkt å gå glipp av festen når studentdemokratiet forsøkes lagt ned, og økonomiutvalgets diktatur blir forsøkt opprettet. Og det vil bli den første festen jeg har det ekte balltreet med mens Chumbawambas "Tubthumping" spilles i bakgrunnen: "I get knocked down. But I get up again. You're never going to keep me down."

Bortsett fra ordlyden virket biskop Steinholt og FIVs Steinar Lem mistenkelig enige.

Forbrukssamfunn og menneskesyn:

God dag mann! Økseskaft...?

Internasjonalt Seminar satset ambisiøst på Mack-kjelleren denne gangen. Polemikken blomstret da debattantene ikke riktig kunne motsi hverandre på løsningene for jordkloden.

Andreas Knudsen
Hadi Lile (foto)

Nok en gang ble publikum dosert i industrilandenes fatale overforbruk, og en kommende verdenskrise må vi imøtegå med - ja, utredninger, debatt og ny bevissthet. Nå skal og må vi få et nytt menneskesyn i de tusen hjem!

Først og fremst må vi ha klart for oss at det ikke bare er Europa og europeere som har foretatt grusomme handlinger mot sine medmennesker. Steinar Lem fra "Framtiden i våre hender" (FIH) viste til Pol Pot-regimet og masseutryddelsene i Rwanda som bevis på en verdensomspennende bestialitet. Med positive hentydninger til et nasjonalt militært forsvar rettet han første brodd mot Jehovas vitner, som er "en gruppe som konsekvent nekter militærtjeneste" og som angivelig stod og ventet på Hitlers invasjon under annen verdenskrig. Videre kom et sleivspark mot muslimene før fokus ble rettet på kristendommens "gyldne regel" som utgangspunkt for bevaring av de framtidige generasjoner. Om dette var grunnet i antiabortsynet, vites ikke.

Lykken mot materialisme

Lem hadde mange resonnement. Argumentasjonen bak individets ansvarsforhold til den skrevne lov, virket kanskje mest fascinerende. Den som helt ut forstår hvordan vi sammen og på fritt grunnlag har utformet lover med bindende rett, vil selv være fritatt for overholdelsen. Hvilken erkjennelse! Følgene av en slik bevissthet må altså bli lovløshet eller selvstendig ansvar.

Det å bli voksen, er altså å velge å ta ansvaret selv og ganske alene. Vi kan alltid velge på nytt og begrunne nye valg. Samfunnsmoral er oppbygd av dynamiske elementer som vi alltid kan og bør forholde oss til, hvis vi nå prøver å forstå foredraget riktig. Første foredrag var en ren kritikk av overforbruket. Reduksjon av forbruket fordrer bevissthet rundt samfunnsmoral som muliggjør endringer. En separat ideologi på moral blir utilstrekkelig.

Kan tro settes foran moral? Vil nåde og tilgivelse legitimere nyttemaksimerte handlinger?

De ulike moralkonseptene peker sammen fram mot noe felles i alle mennesker. Skader man andre, skader man følgelig seg selv.

Videre rettet Steinar Lem en krass pekefinger mot NHO og LO, som uttrykker et solidarisk verdigrunnlag, men som mener at det beste for alle er å gjøre oss selv rikere". Det grunnleggende problemet er derfor markedsliberalisme og konkurranse. Den amerikanske livsstilen med stadig høyere forbruk er idealet. Dette bør kirken kjempe mot - ikke bruke tid og krefter på pornografi-debatten. Forbrukssamfunnet skal nå føres videre av Bondevik-regjeringen. Vi skal bli enda rikere, og i Bondeviks regi.

Vittig Steinholt

Biskopen tok utgangspunkt i kirkemøtets siste utredning og brukte store deler av sin taletid på ytterligere å gi eksempler på vårt stigende forbruk i forhold til fattigdommen i andre verdensdeler. Det kapitalistiske systemet må oppfattes nærmest som en lov vi ikke kommer oss unna. Økonomer sier i dag at markedet bør regulere seg selv, men Norge har blandingsøkonomi som setter rammer for markedet. Steinholt skrøt av tiltak internasjonalt, slik som Kyoto-avtalen, men Norge gjør for lite. Kanskje problemet stikker enda dypere enn til vår svake vilje? Utfordringen går til oss alle som medlemmer av Kirken, og vi må sette oss ned og snakke sammen. Vi må gå til rota av markedsideologien, som er menneskesyn.

Først langt ute i Steinholts foredrag kom altså arrangementet fram til kveldens andre tema – menneskesyn. Oppmerksomheten hos publikum var stor, selv om lite konkret kunne spores hos de to foredragsholderne.

Steinholt påpekte korrekt at samfunnets mentalitet etterlater skuffelse og tomhet når verdi defineres gjennom materiell suksess. Under noe murring fra publikum sa han at vi må til en skikkelig religion, altså til kristendommen, for å finne dette menneskesynet. Kapitalismen ødelegger mennesket og må motarbeides.

Kaotisk debatt

Etter foredragene haglet spørsmål langs hele taleregisteret. Ola Steinholt ble blant annet spurt om det fantes noen strategi for den forespeilte omleggingen av menneskesyn og forbrukssamfunn. Svaret kom avslørende i at det ikke finnes noen annen makt enn ordets makt.

Debatten tok farlige høyder med globale anskuelser og kritikk mot den kirkelige tonen i budskapet. Kristian Egil Torheim satte fokus på militærforbruket som Onkel Skrue-mentalitet og fikk til svar av Lem at atomvåpnene må kuttes ut. I det hele ble spørsmålene spent utover altfor mange områder, og ordstyrer Tore Stranda hadde ingen mulighet til å samkjøre debattantene på verken tema eller argumentasjon.

Etter denne opplevelsen på Internasjonalt seminar må vi på det sterkeste be om at tema for debatt begrenses innenfor fornuftige rammer, da løsningen på verdensproblemene ikke engang kan stumpe en sigarett på Mack-kjelleren.

Utropia tar gjerne imot leserinnlegg. Skriv kort og poengtert, så når du flere med dine meninger. Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte. Oppgi navn og adresse. Leserinnlegg kan trykkes anonymt. Vi foretrekker tekst på diskett eller via e-post.

Å si at "dessverre klarte overivrige studentpolitikere og i særdeleshet Studentsamskipnaden å rote bort denne unike sjansen" er direkte feil. Det er riktig at ...

Les videre på side 18.

Utropia
Studentavisa i Tromsø

...er et organ for studentene i Tromsø. Avisa gis ut med støtte over semesteravgifta.

Ansvarlig redaktør:
Per Steinar Moen

Kulturredaktør:
Marianne Søndmør

Deskansvarlig:
Anders Henriksen

Fotoansvarlig:
André Kvernhaug

Redaksjonen:
Stine Eidissen Bya, Lars Åke Andersen, Martin Tjersland, Marit Helene Stensen, Siri Vaggen Olsen, Lise Anita Swensen, Vegard Bønes, Kjersti Nielsen, Ingrid Hedlund, Asbjørn I. Bartnes, Ellen Kongshaug, Hallgeir Løland Torpe, Siv Tofte, Lars Danielsen, Kristian Misund, Aslak Haanshuus, Ørjan Haugholt, Ragnhild Vik Nilsen, Hadi Lile, Asgeir Larsen, Torstein Solli Hansen, Håvard Bråthen, Erlend Bønes, Irene Foss, Antal Csipa, Dag Ellingsen, Kjetil Storeide, Andreas Knudsen, Cecilie Knoph Berg, Per Christian Strøm.

Adresse:
Universitetet – SVF
9037 Tromsø

Kontortid:
Mandag-fredag kl. 09.00-16.00
(Glassburet, SVF-kjelleren)

Telefon:
77 64 57 20 (glassburet)
77 64 53 66 (desken)

Faks:
77 64 51 99

E-post:
utropia@stud-org.uit.no

Internett:
http://www.utropia.no

ISSN:
0806-9611

Trykk og opplag:
Bladet Tromsø,
i et opplag på 5000

Annonsepris:
Kontakt oss for tilbud

Neste deadline:
24. september 1998

Neste utgivelse:
30. september 1998

– Ring hjem eller gå til banken

– Jeg fikk rådet enten å ringe hjem eller gå til banken da jeg ble enslig alenemor i oktober i fjor. Verken trygdekontoret, sosialkontoret eller Lånekassen kunne gi meg nødvendig støtte da jeg trengte penger, sier student Lene Rostad.

Per Steinar Moen
André Kvernhaug (foto)

I dag er hun takknemlig for at foreldrene hennes hadde råd til å fø på henne fram til hennes obligatoriske overgangsstønaden fra trygdekontoret var ferdigbehandlet flere måneder senere.

– Får man økonomiske problemer midt i semesteret, er man prisgitt rike foreldre, hevder hun.

Reglene er klare på dette området. Før trygdekontoret rekker å ferdigbehandle søknaden om overgangsstønad, pleier sosialkontoret å gi et forskudd på stønaden til trygdekontoret har fått behandlet saken. Men siden Lene Rostad opplevde et samboerbrudd midt i semester, og dermed hadde fått støtte fra Lånekassen fram til slutten av semesteret, kunne ikke sosialkontoret gi henne penger.

– Lånekassen kunne selvsagt ikke hjelpe meg, bortsett fra å si fra at de da måtte trekke stipendet mitt tilbake for den perioden jeg var berettiget støtte fra trygdekontoret, fra og med oktober, *før* trygdekontoret rakk å utbetale støtten, sier hun.

Rostads problemer med statlige støtteordninger fordi hun er student, er ikke unik. Hanne Larsen har tidligere stått fram i Nordlys med sin sak.

Handel og kontor

– Etter å ha fått støtte fra trygdekontoret, mistet jeg utdanningsstipendet til bøker og materiell fra Lånekassen. Dette skal normalt erstattes med trygdekontorets utdanningsstønad. Jeg fikk imidlertid avslag på utdanningsstønaden fordi de mente at jeg var ferdig utdannet, sier filosofistudent Hanne Larsen.

Bakgrunnen for avslaget er at Larsen har tre år på handel og kontor, noe som trygdekontoret anser som fullverdig utdannelse.

– Jeg fikk beskjed om å melde meg arbeidsledig og at jeg ikke hadde krav på mer utdanningsstøtte fordi jeg hadde en yrkesfaglig utdannelse, sier hun.

Etter det Utropia erfarer bygger vedtaket på en gammel lovtekst som sier at "handelsskole" tilsvarer yrkesfaglig utdannelse og dermed skal klienten anses som ferdig utdannet.

– Handelsskolen ble nedlagt midten av 70-tallet. I dag gir handel og kontor generell studiekompetanse, noe som selvsagt innebærer at man *ikke* er ferdig utdannet. Det sier jo seg selv, sier Hanne.

Rikstrygdeverket

Hanne Larsen har for lengst levert inn klage til rikstrygdeverket, men hun regner likevel med tap.

– Rikstrygdeverket har behandlet flere slike klagesaker tidligere, og de mener at det må en lovendring til for at vedtaket mitt kan bli omgjort. Selv om trygdeloven ble revidert for ikke så lenge siden, valgte de å beholde teksten med handelsskolen – selv om den har blitt foreldet, sier hun.

Hvis handel og kontor i framtiden regnes på lik linje med allmennfaglig studieretning, vil dette berøre mange. Hannes søster på 80-tallet hadde en lignende opplevelse:

– Hun hadde til og med to år med allmennfag og bare ett år på handel og kontor. Dette året førte til at hun mistet utdanningsstønaden fra trygdekontoret.

Gå til banken: Sosialkontoret ville ikke gi nødvendig og berettiget støtte til Lene Rostad midt i semesteret fordi hun hadde fått stipend fra Lånekassen.

– Studenter blir neglisjert og nedprioritert

Velferdsansvarlig Jon Christian Fløysvik Nordrum i studentstyret mener studentene faller utenfor mange av de offentlige og kommunale støtteordningene.

– Studenter kommer dårligere ut økonomisk i løpet av et år enn det sosialkontoret regner som forsvarlig livsopphold, mener han.

Per Steinar Moen

Studenter har de samme sosiale rettighetene som enhver annen innbygger i kommunen. Men Nordrum mener kommunen ikke oppfyller denne hjelpa til studentene, fordi studentene som trenger hjelp kun får utbetalt korttidssats i sommermånedene.

Korttidssatsen gis til de som trenger sosial stønad utelukkende over en kortere periode som har muligheten til å kompensere langtidsytelser (for eksempel hvitevarer, klær og møbler) gjennom inntekter de restende måneder. Korttidssatsen gir utelukkende støtte til de absolutte livsnødvendigheter.

– Jeg forstår ikke hvorfor studentene plasseres her. Lånekassen gir støtte for ti måneder, og støtten anses for nødvendig til å opprettholde forsvarlig livsopphold. Dermed skulle det ikke være et kompensasjonsgrunnlag å ta av i disse månedene, hevder han i et brev studentstyret har sendt til sosialdepartementet.

1500 mindre i måneden

Korttidssatsen ligger på 2.218 kroner måneden i Tromsø kommune, mens langtidsytelsene er på 3.697 kroner. Det innebærer at studentene får 1.479 kroner mindre i måneden i løpet av sommeren enn det Nordrum mener studentene har krav på.

– Studenter har ingen inntekter i sommermåneden bortsett fra sosialkontoret. Lånekassen gir bare støtte for ti måneder. Det norske samfunn forventer at studentene skal jobbe om sommeren, og dermed være den eneste gruppen i vårt samfunn som ikke får ferie, sier velferdsansvarlig.

Vanskelig å få sommerjobb

Nordrum mener at det i løpet av 90-tallet har vært rimelig enkelt for de fleste å få sommerjobber. Likevel har sosialkontoret i Tromsø henvendelser fra omtrent 100 studenter hver sommer som ikke klarer å skaffe seg en jobb.

– Situasjonen kan lett snu, slik at det i framtiden kan bli vanskeligere å få sommerjobb. Da kan ikke samfunnet kreve at studentene skal ta private lån eller skal få støtte fra foreldrene, mener han.

Utvid støtteperioden

Han ønsker at Lånekassen utvider sin støtte til å gjelde 11 måneder, eller at sosialkontorene utarbeider bedre og mer rettferdige støtteordninger.

– Dagens ordning oppfordrer til uærlighet. Har man allerede en cand.mag.-grad og planlegger en hovedfag, så bør en student heller si fra at han ikke planlegger å studere til høsten for å motta langtidssatsen som alle andre arbeidsledige. Når høsten kommer, er det ikke noen problemer i å ombestemme seg igjen, sier Nordrum.

Problemet er nasjonalt. I Bergen mottar studentene bare femti prosent av vanlig sats, og Nordrum mener faktisk at sosialkontoret i Tromsø gir i overkant av hva andre sosialkontorer gir.

Jon Christian Fløysvik Nordrum i studentstyret mener sosialkontorene behandler studentene urettferdig.

ARKIVFOTO: LARS ÅKE ANDERSEN

Statsbudsjettet:

– Nå skal studentene få sitt lønnsoppgjør

– Nå skal vi ha vårt lønnsoppgjør, sier leder av Norsk studentunion (NSU) David Baum. NSU har kommet med tre absolutte krav, og blir ikke disse oppfylt lover han demonstrasjoner og bråk.

Per Steinar Moen
André Kvernhaug (foto)

NSU-leder David Baum og studentstyreleder Torgeir Knag Fylkesnes lover aksjoner dersom studentene ikke får bedre vilkår gjennom den kommende statsbudsjettet.

Regjeringens forslag til statsbudsjett blir lagt fram 5. oktober, og regjeringspartiene er i full gang med forberedelsene til denne datoen. Datoen er kritisk for studentene i Tromsø, og både ansatte og studenter venter spent på regjeringens forslag. Skjebnen til idrettshall og teorifagbygg kommer til å bli avgjort ved dette statsbudsjettet.

– Vi skal ikke legge skjul på at dette er et budsjett vi ser fram til med spenning, sa rektor Tove Bull til statsminister Kjell Magne Bondevik under universitetets 30-års jubileum.

Hovedfag 100.000 dyrere

NSU er bekymret for neste års statsbudsjett. Den økonomiske situasjonen og syv opposisjonspartier i et vimsete storting og ustabil regjering kan få uante konsekvenser.

– Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet (KUF) står lagelig til for kutt. Jeg frykter at det kan gå konkurranse i kutting og da vil selv Bastensen kutte, sier leder i NSU, David Baum.

Han liker heller ikke at Lånekassen har fått markedsstyrt rente.

– Det er sannsynlig at renta kan komme opp i 9,1 prosent allerede fra nyåret. Et hovedfag vil da bli 100.000 kroner dyrere, sier han.

Han mener politikerne gir et dårlig signal til ungdommen.

– Det er et sterkt politisk signal som blir oppfattet som utdannelse generelt sett er idiotisk. "Ta heller en 2-årig IT-utdannelse, og lag dataspill i USA", er signalet fra politikerne, sier David Baum.

Lik rett til utdanning

NSU stiller tre krav som er nødvendig for å sikre en viss grad av lik rett til utdanning.

– Vårt første krav er en generell styrking av universitetssektoren. Kuttene i fjor var veldig dramatiske fordi hele 90 prosent av utgiftene til universitetene er knyttet til lønnsutgifter, og de resterende 10 prosentene som går til utstyr og undervisning måtte tåle hele kuttet, sier David Baum.

Studentstyreleder i Tromsø, Torgeir Knag Fylkesnes, er også oppgitt over nødpakken som universitetene ble gitt etter demonstrasjonene i vår.

– 29 millioner kroner av pakka gikk rett inn i teknisk vitenskapelige fag. Pengene har ikke blitt satt inn der de virkelig trenges. Det er undervisningsinstitusjonene selv som vet best hvor pengene bør plasseres, og dette viser hvor farlig det er med en statlig overstyring av universitetene, mener Fylkesnes.

Både studentstyrelederen og NSU-lederen nasjonalt er skeptisk til den såkalte stykkprisfinansieringa hvor universitetene får overføringer fra staten etter antallet studenter de underviser.

– Et universitet kan ikke finansieres som en pølsekiosk. En forelesning for 200 studenter er like dyr som en forelesning for 250 studenter, hevder David Baum.

Studentvelferd

– Vårt andre krav går på en styrking av studentvelferden. I 1980 hadde 20 prosent av studentene rimelige boliger gjennom studentsamskipnadene. I dag bor i underkant av 12 prosent av studentene på studentbolig. Resten blir kastet ut på det private markedet hvor studentene byr over hverandre på brannfeller som ikke har vært vedlikeholdt siden krigen, sier NSU-lederen David Baum.

Han mener at det ville være katastrofalt av Stortinget å ikke bevilge penger til idrettshall i Tromsø, etter at studentene har kjempet for dette i to år.

– Alt vi trenger er en bitte liten investering som vil bety veldig mye for Tromsø – og i Trondheim bygger de nå deres andre idrettshall. Bygg idrettshall i Tromsø, det er mindre penger enn hva Bondevik brukte på å bygge en stavkirke i Island, oppfordrer Baum.

Studiefinansiering

NSUs siste krav omhandler forbedret studiefinansiering.

– Minstepensjonistene får 81.000 kroner i året fra staten, og *alle* er enige i at det er for lite. Studentene, som er definitivt den fattigste gruppen i Norge, får bare 64.000 kroner. Beløpet er milevis unna det folketrygden anser som et minimum, og beløpet er under EUs fattigdomsgrense, fnyser David Baum.

NSU mener at økningen i overføringene må komme i stipend. Mer i lån vil bare gjøre vondt verre når lånet skal tilbakebetales.

– Vårt mål er at vi på sikt skal komme over fattigdomsgrensen til EU. Dette innebærer omtrent 1.000 kroner mer i måneden, sier Baum.

Heltidsstudent

Høsten studentdebatt i Dagbladet fokuserte blant annet på den dårlige studiefinansieringa i Norge. Heltidsstudenten er på vei bort fra det norske universitet, var en av de dystre spådommene.

– Før var man deltidsarbeidene når man jobbet ved siden av studiene. Nå studerer man ved siden av jobben. Utdanningssektoren fylles ikke av dyktige studenter, men av slike som har pappas lommebok å falle tilbake på, sier studentstyreleder Fylkesnes.

David Baum forklarer at man ikke har glemt "heltidsstudenten" fra 1993.

– Den gangen demonstrerte vi med slagordet "Hernes må fjernes". Han forsvant selv om han var den eneste som pratet om heltidsstudenten.

Visjonsløs Lilletun

David Baum mener problemet ligger i at vi har en svak mindretallsregjering.

– Vi har en utdanningsminister som ikke har visjoner på hva han vil med utdanningspolitikken. Han har til og med ikke gjennomslagskraft i sin egen regjering, sier han.

Bråk og demonstrasjoner

– Det koker i gangene på universitetene. Studentene blir forbanna når de mister halvparten av seminarundervisning, advarer NSU-lederen.

Studentstyreleder Torgeir Knag Fylkesnes nøler heller ikke at han skal holde seg på matta hvis politikerne overser studentene og universitetssektoren atter en gang.

– Jeg lover aksjoner, sier han.

Studentrabatt får du hos:
20% STUDENTRABATT
AEROBIC
STUDIO 7
TRIM OG SOL
Søndre Tollbodgt. 7
9008 Tromsø
Tlf.: 77 68 82 88

RRA12 Markedskontakt AS

Bank for nettkjennere.

Du behøver ikke å kaste bort tid på å dra til banken og stå i kø. I Fokus Nettbank får du utført det aller meste - midt på natta om du vil.

Du kan til og med beregne hva lånet vil koste og hvor store månedlige innbetalinger du får - og så sende søknaden via nettet.

For å bruke Fokus Nettbank må du ha et elektronisk sikkerhetskort. Kunder i Fokus Bank registrerer seg direkte på bankens internettsider. Hvis du ikke allerede er kunde, må du ta en tur innom nærmeste Fokus Bank-kontor.

Hvem som helst kan prøve demobanken.

Gjør det, så ser du hvor enkelt og praktisk det er.

Fokus Bank har produkter spesielt laget for ungdom og studenter.

- Forskuddslån
- Tilleggslån
- PC-lån
- Egen brukskonto for ungdom (inntil 26 år) med høyere rente
- Egen sparekonto for ungdom
- Rimelig førstehjemslån
- Boligsparing (BSU) med god rente
- Betalingskort uten årsgebyr og transaksjonsgebyr.

Mer informasjon om disse produktene finner du i Fokus Nettbank.

FOKUS *Nettbank*

Prøv demobanken http://fokus.no

Fikk ikke viljen sin:

Trakk seg i protest

Det foreløpige høydepunktet i studentstyrets økonomifarse kom da syv representanter fra Studentvenstrelaget, Sosialdemokratisk studentforening (SSF), Moderate, Mat.nat.fak. og Med.fak. marsjerte ut fra studentstyremøtet.

Per Steinar Moen
André Kvernhaug (foto)

Utbryterne trakk seg tilbake til Ruphus-kontoret på Mat.nat etter å ha forlatt studentstyremøtet.

Stian Jensen, Nils Kristian Bakken, Torleif Vaage, Kenneth Lindberget, Dag-Erik Ramsøy, Carlo Ossum og Stefan Christensen trakk seg alle fra det nåværende studentstyret i protest mot at flertallet i studentstyret ikke ville behandle mistillitssaken mot arbeidsutvalget *før* økonomiutvalget, studentsamskipnaden og arbeidsutvalget hadde holdt en orientering om økonomisaken på det ekstraordinære studentstyremøtet mandag 14. september.

Studentstyret vedtok på det lukkete møtet å behandle mistillitsforslaget fra Mat.nat. på det samme møtet som forslaget ble stilt.

På dagsorden

– Vi ønsket å få saken inn på dagsorden på det ekstraordinære møtet fordi vi mente at mistillitsforslaget i stor grad var basert på arbeidsutvalgets behandling av økonomisaken, sier Torleif Vaage fra Mat.nat. og studentvenstrelaget.

Normalt skal et mistillitsforslag behandles på det etterfølgende studentstyremøtet, men det var flertall for å ta inn saken samme dag.

– Arbeidsutvalget ønsket også å få behandlet mistillitssaken på samme møte. Men et flertall i studentstyret ønsket å ta inn saken *etter* økonomiutvalgets orientering. Da forsvant poenget med vårt ønske om å behandle saken i dag, og vi følte at vi måtte trekke oss, sier Torleif Vaage.

Alle de syv studentstyremedlemmene bekrefter at de trakk seg fra studentstyret for resten av denne valgperioden.

– Ikke legitimitet

Studentstyret valgte etter en kort pause å fortsette møtet med økonomiutvalgets orientering som normalt. Men Ingulf Nordahl nektet å holde sin orientering, og fulgte etter sine støttespillere til studentutvalgskontoret på Mat.nat.

– Med bakgrunn i den overraskende endringen denne saken har tatt, kan ikke økonomiutvalget se at studentstyret har den nødvendige legitimitet og representasjon i studentmassen. Av denne grunn kan økonomiutvalget ikke si at det er riktig å vise det underliggende materialet i denne saken, sa Ingulf Nordahl før han for andre gang i løpet av to uker forlot et studentstyremøte uten å holde en forhåndsannonsert orientering.

Økonomiutvalget nedlagt

De fjorten gjenværende representantene i studentstyret fortsatte imidlertid møtet som normalt, og valgte i tråd med arbeidsutvalgets forslag å nedlegge Ingulf Nordahls økonomiutvalg.

– Vi har sluttført økonomiutvalgets arbeid. Studentstyret kommer til å velge et nytt økonomiutvalg på neste møte. Dette utvalget kan ta over oppgavene som gjenstår: lage økonomirutiner og finne ut hvem som skal ha regnskapsansvaret for studentstyret, sier Torgeir Knag Fylkesnes.

Per Christian Strøm ved Mat.nat. er kritisk til måten allmøtet ble gjennomført på.

Smålig

Studentstyrelederen kritiserer ikke selve rapporten til Ingulf Nordahl, men er sterkt kritisk til hans oppførsel overfor studentstyret som nedsatte utvalget for to år siden.

– Rapporten i seg selv er grei nok. Men det er en svakhet at Nordahl har forlatt to studentstyremøter uten at studentstyret har blitt orientert om rapporten. Man har ikke hatt en nødvendig demokratisk dialog i denne prosessen. Dette er smålig, men vi må heve oss over dette. Det finnes langt viktigere saker å bruke tiden på, sier studentstyrelederen.

Anstrengt

Økonomiutvalgets leder Ingulf Nordahl mener forholdet til Torgeir Knag Fylkesnes' arbeidsutvalg til tider har vært noe anstrengt.

– Dette skyldes mange forhold, herunder en konfrontasjon hvor arbeidsutvalget 2. juni i år etter fremleggelse av revisorrapporten ønsket å legge lokk på saken fram til det første studentstyremøtet i månedsskiftet august-september, sier Ingulf Nordahl.

Likevel mener økonomiutvalgets leder at andre miljøer utenfor økonomiutvalget og arbeidsutvalget, "gjennom massiv manipulering kanskje" må ta hovedansvaret.

Diktatur

Mat.nat.-representant Per Christian Strøm valgte å bli igjen på møtet til tross for fakultetstilhørigheten.

– Før møtet kom nyvalgt studentutvalgsleder Torleif Vaage bort til meg og fortalte at jeg var bundet av allmøtevedtaket på Mat.nat. som omhandler mistillit mot arbeidsutvalget. Der var vi uenig, sier han.

Per Christian Strøm er meget kritisk til måten allmøtet ble gjennomført på. Han fikk tilfeldigvis beskjed om møtet gjennom bekjente dagen etter at møtet hadde funnet sted.

– Studentutvalget på Mat.nat. er et lite diktatur, hvor noen få mennesker kontrollerer andre medlemmer av utvalget gjennom bevisst å holde tilbake informasjon. Det er klart jeg ikke kunne stille meg bak et mistillitsforslag jeg ikke har hatt noen muligheter til å påvirke, sier Strøm.

Studentsamunnet i Tromsø, avd. HiTø

Tidligere måtte studentene ved Høgskolen i Tromsø dra helt til universitetet for å melde seg inn i Studentsamfunnet eller kjøpe billetter. Ikke nå lenger.

Anders Henriksen
(tekst og foto)

Rajmond Wilhelmsen og Nicolas Muurmans er Samfunnets nye ildsjeler på HiTø. I midten står Samfunnets president, Johanne Skoe.

Nicolas Muurmans, som går andreåret på dataingeniørstudiet, er en av initiativtakerne til et eget samfunnskontor på HiTø. Det vil i det første tiden vil det for det meste være ham som blir å treffe på det nyåpnede kontoret.

– Foreløpig er vi bare to, men vi håper at flere av høgskolestudentene er eller vil bli interessert i å være med, sier han. Han oppfordrer alle interesserte til å henvende seg på kontoret til studentrådet.

– Vi vil prøve å få flere av høgskolestudentene med på Samfunnets aktiviteter, gjennom å sørge for at de vet hva som skjer i Samfunnet, og når det skjer.

Pass og billetter

Kontoret åpnet for første gang fredag 11. september, og skal ha fast kontortid. kontortiden er ennå ikke fastsatt. Det nye samfunnskontoret deler lokaler med studentrådet ved Avdeling for ingeniør- og økonomifag

I første rekke skal "regionskontoret" sørge for at høgskolestudentene får informasjon om Studentsamfunnet og de forskjellige arrangementene i Samfunnets regi.. Etter hvert skal det også selges borgerskap i Samfunnet, og borgerpass, samt billetter til konserter og andre arrangementer.

Samhørighet

– Studentsamfunnet i Tromsø begynner å fungere svært bra nå, mens det organiserte studentlivet i Tromsø er svært dårlig. Vår håp er at vi skal klare å skape litt sterkere samhørighet blant studentene på høgskolen.

Mistillitsforslag ble nedstemt

Allmøtet på Mat.nat. vedtok å stille mistillit til det sittende arbeidsutvalget i studentstyret etter at økonomiutvalgets rapport og studentstyrets behandling av rapporten ble diskutert på et ekstraordinært allmøte onsdag 9. september.

Per Steinar Moen
André Kvernhaug (foto)

Men mistillitsforslaget ble enstemmig nedstemt av de fjorten representantene som ikke valgte å trekke seg på grunn av uenighet om saksrekkefølge. Torleif Vaage, leder av studentutvalget som arrangerte allmøtet, stilte seg personlig bak mistillitsforslaget.

– Studentstyrets tillitsmenn ble ikke informert at arbeidsutvalget hadde invitert tidligere studentstyreledere og den anmeldte organisasjonssekretæren til orienteringa som økonomiutvalget skulle holde på forrige møte, legger han fram som en av hovedgrunnene til mistillitsforslaget.

Som kjent forlot økonomiutvalgets leder Ingulf Nordahl og hans assistent John Løvaas møtet i protest da det ble klart at arbeidsutvalget tok sikte på å ha flere av de involverte i saken til stede under studentstyrets behandling av saken.

Kritisk forslag

Studentstyrets arbeidsutvalg utarbeidet til forrige møte et forslag som kritiserte økonomiutvalgets bruk av revisor som kostet 16.000 kroner.

– Det er utilbørlig av et sekretariat å legge føringer på saker. De skal behandle sakene på en objektiv måte. Det er studentstyrets rolle å kritisere, ikke arbeidsutvalget, mener Torleif Vaage.

Til tross for kritikken fra Vaage, gikk forslaget til arbeidsutvalget gjennom i studentstyret. Det overrasker imidlertid ikke Vaage.

– Forslaget ble godtatt av studentstyret fordi arbeidsutvalget ikke fortalte hele historien. Et tidligere studentstyre gav økonomiutvalget fullmakt til å trekke inn eksterne aktører. Det er kritikkverdig at arbeidsutvalget utarbeider forslag som er i strid med tidligere vedtak i studentstyret uten å informere det nåværende studentstyret, konkluderer Torleif Vaage.

Stort flertall

Mistillitsforslaget ble vedtatt med overveldende flertall. 54 studenter stemte for, mens bare fem stemte imot. Studentutvalget hadde i forkant av allmøtet lagt opp til en skarp kritikk av studentstyrets behandling av økonomisaka, men mat.nat.-student Espen Tangen mente at kritikk ville være en altfor snill reaksjon.

– Mistillitsforslaget som kom fra salen var en overraskelse på oss alle, betror Vaage.

Økonomiutvalget orienterte

Ingulf Nordahl i økonomiutvalget fikk muligheten til å holde en orientering om utvalgets arbeid til mat.nat.-studentene.

– Til stor forargelse blant de som møtte opp kunne Nordahl, på grunn av taushetsplikten fra studentstyret, ikke informere om rapportens innhold, sier Vaage.

På spørsmål fra salen valgte imidlertid Ingulf Nordahl å bekrefte innholdet i en løpeseddel distribuert av SEL (Senterekstremistenes liste). Store deler av innholdet har i ettertid blitt karakterisert som "løgn og vås" av studentstyrets leder Torgeir Knag Fylkesnes.

Mistillit: – Arbeidsutvalget informerte ikke studentstyret om at de hadde invitert flere av de involverte til å delta da økonomiutvalget skulle holde sin orientering, sier Torleif Vaage.

Arbeidsutvalget ikke invitert

Etter en redegjørelse av utvalgets leder Ingulf Nordahl, ble mistillitsforslaget mot det sittende arbeidsutvalget bestående av medlemmene Stein P. Antonsen, Kristine Orestad Sørgård, Jon Christian Fløysvik Nordrum, nestleder Siv Tofte og leder Torgeir Knag Fylkesnes fremmet. Arbeidsutvalget var ikke invitert til å holde en orientering, selv om Nordahl i økonomiutvalget var til stede. Vaage tar ikke selvkritikk.

– Da skulle vi egentlig ha invitert hele studentstyret, siden vi opprinnelig planla en kritikk av hele studentstyret, sier Torleif Vaage.

Før orienteringa

Hadde mat.nat..-studentene klart å velte dagens arbeidsutvalg, hadde det blitt deres andre arbeidsutvalg i løpet av denne perioden. Det var i desember i fjor at et forslag fra Mat.nat. førte til at arbeidsutvalget, med Stian Jensen som leder, måtte gå av før det trådte i kraft. Dermed var det banet vei for dagens studentstyreleder Torgeir Knag Fylkesnes.

Studentstyreleder Torgeir Knag Fylkesnes fikk bekreftet sin tillit fra et enstemmig studentstyre etter at syv av medlemmene hadde trukket seg.

– Kuppet informasjonsmøte

Mat.nat.-student Margrete Allern Brose mener at studentutvalgets leder Torleif Vaage og sekretær Robert Hagen kuppet studentorganisasjonenes informasjonsmøte og gjorde det om til et allmøte.

– Nye studenter ble forledet av et planlagt spill, mener hun.

Per Steinar Moen

– Studenter satt på møtet fordi de forskjellige studentorganisasjonene informerte om sitt tilbud. De ventet på gratis pizza, sier Margrete Allern Brose. Før pizzaen kom på bordet kom økonomiutvalgets leder Ingulf Nordahl fram og orienterte kort om økonomirapporten.

– Ingen på allmøtet visste nok om økonomisaken til å kunne ta parti. Det blir feil når kun økonomiutvalget forteller om sitt syn på saken, det kan umulig være hele sannheten, mener Brose.

Arbeidsutvalget var ikke blitt orientert om allmøtet.

Ingulf Nordahl hevder på sin side at han holdt en generell nøytral orientering om saken.

– Jeg regnet med at representanter fra arbeidsutvalget skulle være til stede. Jeg fikk henvendelse fra Torleif Vaage på Mat.nat. om å holde en orientering, og gjorde ikke annet enn det, sier Nordahl.

Visste ikke om møtet

Nestleder studentutvalget på Mat.nat., Martin Karlsson, hevdet at han ble varslet om allmøtet av leder Torleif Vaage et kvarter før møtet skulle begynne.

– Bare to av fire i utvalget arrangerte møtet. Det var leder Torleif Vaage og sekretær Robert Hagen, sier Karlsson.

Hallelujastemning

– De utnyttet situasjonen grovt for personlig vinnings skyld. Nye studenter ble forledet i et på forhånd planlagt spill, hevder Margrete Allern Brose.

Hun sier at møtet etter hvert utviklet en viss hallelujastemning.

– Jeg tviler på om alle studentene helt skjønte konsekvensene av et slikt mistillitsforslag. Jeg har snakket med flere av møtedeltakerne i helga, og mange av dem føler seg brukt, sier hun.

Hun mener også at løpeseddelen som ble delt ut på møtet opprinnelig nok var ment som en grov spøk.

– Problemet var at studentene tok løpeseddelen bokstavelig, spesielt etter at økonomiutvalgets leder Ingulf Nordahl uttalte på direkte spørsmål fra salen at det som stod i folderen var sant, sier hun.

Studentsamskipnadsleder:

Lei ørkesløse økonomidiskusjoner

Styreleder Bjørn Rasmussen i samskipnaden er oppgitt over behandlinga de har fått av økonomiutvalget, og slår nå tilbake.

– Deler av rapporten er direkte løgn. Studentsamskipnaden har ikke ført studentstyrets regnskap i perioden som har vært gjenstand for utvalgets undersøkelser, og vil heller ikke ta på seg ansvaret for studentstyrets mangelfulle regnskapsførsel, sier han.

Per Steinar Moen
Anders Henriksen (foto)

Han kan bevise for Utropia at økonomiutvalget tar feil på flere sentrale punkter i kritikken av studentsamskipnaden.

– Nordahl hevder i sin rapport at deres meget omtalte revisorrapport har blitt utført etter god revisorskikk. Men økonomiutvalgets revisor har aldri vært i kontakt med SiTøs revisor, noe som strider mot god revisorskikk, sier Bjørn Rasmussen oppgitt.

– En slik kontakt ville oppklart alle misforståelsene, sier han.

Ikke ansvarlig

Samskipnadens advokat har kommet med en betenkning som slår hull i økonomiutvalgets bastante påstand om at det er SiTø som har det regnskapsmessige ansvaret for studentstyret.

– Så lenge den aktuelle forening (her studentstyret, red.anm.) ikke springer ut fra vedtak i SiTø ved deres øverste myndighet om opprettelse av underavdeling eller "datterselskap", blir ikke SiTøs styre ansvarlig for foreningens handlinger eller unnlatelser i kraft av reglene om organansvar eller ansvar for tillitsmenn, sier advokat Bjørnar Stokkan i utredningen.

Rydd opp

Tirsdag i forrige uke sendte studentsamskipnaden ut en pressemelding hvor de uttrykte misnøye med hele denne saken, og hvor de anbefalte studentstyret å "rydde opp i regnskapsrotet".

– Jeg krever at studentorganene skal sette av penger til regnskapsførsel og revisjon i budsjettene sine, sier Rasmussen.

Han mener at samskipnaden har gjort sitt for å rette opp den økonomiske situasjonen, blant annet ved å tilby å føre regnskap for Tromsøstudentenes idrettslag, Utropia, studentsamfunnet og studentstyret til en pris av 200.000 kroner i året. Dette ble av økonomiutvalgets hemmelige rapport karakterisert for kostbart.

Oppgitt

Styrelederen er også oppgitt over at studentstyret ikke har revidert regnskapet sitt på en tilfredsstillende måte, og han vil foreslå for styret i samskipnaden at studentstyret får en rammebevilgning der de selv må finne økonomisk rom for regnskapsførsel og revisjon slik studentstyret ved Høgskolen i Tromsø gjør det.

– Det er viktig å komme videre. Arbeidet med å få realisert en idrettshall ved universitetet er viktigere enn den ørkesløse diskusjonen som økonomiutvalget har satt i gang om hvem som har ansvaret for det økonomiske rotet i perioden 1993 til 1996, står det i en pressemelding samskipnaden har sendt ut.

Savner løsninger

– Jeg savner løsningene i denne saken. I media har bare kritikken kommet fram, uten at mulige løsningsforslag har blitt presentert fra økonomiutvalgets side, sier Bjørn Rasmussen.

Han vil ikke konkretisere hvilke deler av rapporten som inneholder løgn og konkrete feiltagelser fordi han fortsatt ønsker et godt forhold til studentstyret.

– Jeg bare konstaterer at studentsamskipnaden og økonomiutvalget har et helt forskjellig verdensbilde når det gjelder i hvilken grad studentsamskipnaden har ansvaret for studentstyrets økonomi. Men uansett verdensbilde så er vi interessert i å komme fram til løsninger, og det er nettopp det vi savner, sier Bjørn Rasmussen.

Lei økonomiutvalget: Styreleder Bjørn Rasmussen mener å kunne bevise at samskipnaden ikke kan lastes for studentstyrets økonomirot.

Avklart

– Jeg trodde saken var avklart og ute av verden. Vi har jo til og med fått bekreftelse fra tidligere studentstyreleder Kristian Wengen (studentstyreleder 95-96) om at det var studenstyret selv som hadde ansvaret for og som faktisk førte deres eget regnskap, avslutter Rasmussen.

Løpeseddel til forargelse

En løpeseddel distribuert av SEL (Senterekstremistenes liste) på allmøtet har skapt harme i studentstyrets arbeidsutvalg.

– Løpeseddelen inneholder flere påstander som er direkte løgn og vås. Dette er smakløs feilinformasjon, sier studentstyreleder Torgeir Knag Fylkesnes.

Per Steinar Moen

Løpeseddelen ble delt ut på allmøtet Mat.nat.-studenter arrangerte i forbindelse med studentstyrets behandling av den pågående økonomisaken. Fylkesnes mener at flere av påstandene er direkte feil. Blant annet hevder SEL at studentstyret vil "stoppe granskningen, trekke tilbake anmeldelsen og fortsette de økonomiske utskeielsene".

– Dette er bare tull og vas. Saken har aldri vært oppe i studentstyret. Det ligger ikke akkurat misunnelsesverdig logikk bak denne påstanden, sier en forbannet studentstyreleder.

Destruktivt

Torgeir Knag Fylkesnes mener personene bak løpeseddelen gjør seg selv en bjørnetjeneste.

–Studentene er en svak gruppe i samfunnet som har det dårlig økonomisk, vi i Tromsø mangler idrettshall og studenthus. Det er avgjørende at vi i stor grad står sammen skal vi klare disse felles målene. Studentdemokratiet er skjørt og lett å ødelegge, sier han.

Han mener det burde være unødvendig å komme med slike feilaktige løpesedler, når alle på universitetet på det meste befinner seg et par steinkast unna hverandre.

– Jeg kan gjerne sette meg ned på Ruphus-kontoret (fagutvalgskontoret på Mat.nat.) og gi alle studenter som ønsker det avklarende informasjon om denne saken. Men hvor er viljen til dialog? spør Fylkesnes.

Løpeseddel: Innholdet i denne løpeseddelen blir karakterisert som svært uheldig og feilaktig.

Studentstyrelederen tilbakeviser også andre påstander i løpeseddelen.

Fascinert

Fylkesnes mener at påstandene er tatt "fra en helt annen verden".

– Dette er utrolig interessant fra et akademisk ståsted, men samtidig helt forferdelig. Man møter dette gang på gang, slike vorter som gjør alt for å ødelegge. Disse vortene er definisjonen på det destruktive i studentpolitikken. Jeg vil utfordre disse til å spørre seg selv; "har vi overhodet lyst til å gjøre noe?". Er svaret "nei" kan man fortsette å utgi slike løpesedler, er svaret "ja" så kan man komme med konstruktive idéer, oppfordrer Fylkesnes.

Det var ikke mulig for Utropia å komme i kontakt med SEL-representanter som ville la seg intervjue om saken.

Blir det IT?

I vår skrev Utropia om det såkalte Student-IT-prosjektet, som skulle sørge for e-postkontoer til alle studentene ved Universitetet, samt tilstrekkelig pc-dekning på SVF, Hum.fak, og Jur.fak. Men hva har skjedd?

Anders Henriksen
Vegard Bønes (foto)

Til nå har det ikke kommet opp en eneste ny PC, og ingen har hørt noe om e-postkontoer. Hvor har det blitt av de fagre løftene fra før sommeren om at alt skulle være klart til semesterstart?

Kun uker igjen

Ifølge IT-direktør Magnar Antonsen har forsinkelsene hovedsakelig tre årsaker. Det har tatt tid å få ansatt de som skal jobbe prosjektet, især har det tatt lang tid å få tak i prosjektleder. I tillegg har leveringstiden på utstyret blitt dratt ut på grunn av statlige bestemmelser om hvordan slike innkjøp skal foretas. Det har også vært en del uenighet om plasseringen av de nye PC-ene.

– Nå er det kun snakk om uker før at skal være på plass, sier Antonsen. – Arbeidet med å installere nytt ventilasjonsanlegg og legge kabler er allerede i gang, så vi snakker ikke lenger om "til neste semesterstart".

Færre maskiner

Primært på grunn av plassmangel har det opprinnelige antallet på 100 nye PC-er blitt redusert til 60. De resterende maskinene vil bli plassert i det planlagte tilbygget til SVF/Hum.fak.

De nye PC-ene vil bli fordelt på tre rom på UB: i "huken" innerst i lesesalen i UB-kjelleren skal det plasseres 17 maskiner. I tredje etasje skal det tas i bruk to rom hvor det skal være henholdsvis 31 og 12 maskiner.

Alle maskinene skal være av samme type som de som ble kjøpt inn til Institutt for informatikk tidligere i år.

E-post for de som vil ha

Tjenerutstyret som skal sørge for at det blir nok e-postkontoer til alle er i ferd med å bli satt opp, og vil sannsynligvis være klart før PC-ene kommer i drift. Så snart tjenerne er klare, kan det bli aktuelt å dele ut e-postadresser til de som er interessert i det, for eksempel til bruk fra hjemmemaskin med modem.

Fra semesterstart vil sannsynligvis denne tildelingen skje i forbindelse med registreringa. For løpende informasjon om dette, se på Student-IT-prosjektets hjemmesider: *http://www.cc.uit.no/its.*

– Full forståelse

Nestleder i Studentstyret, Siv Tofte, har full forståelse for at Student-IT-prosjektet har blitt så forsinket.

– Det er selvfølgelig beklagelig, men jeg synes ikke det er vits i å anklage noen for de problemene som har oppstått, sier hun.

Forløpig har det ikke blitt satt opp en eneste PC på UB. IT-direktør Magnar Antonsen lover at de er like rundt hjørnet.

NSU er på hugget

– Vi skal vise de kuttingskåte politikerne at vi ikke aksepterer de konsekvensene som har oppstått i kjølvannet av budsjettkuttet, sier en kampklar leder for Norsk Studentunion, David Baum.

Marianne Søndmør
André Kvernhaug (foto)

Helgas landsstyremøte i NSU har ført til flere vedtak. Det er en viktig høst studentene går i møte. I Trondheim og Bergen skal man ha avstemminger i forhold til lokallagene, der planlegges en storaksjon i forkant av statsbudsjettet i tillegg til kampanjen for å bevare NSU som organisasjon.

Kampanjebudsjett

– Vi har vedtatt et kampanjebudsjett og et budsjett avsatt til informasjon og til en NSU-utredning, sier David Baum. NSU har fått kritikk for å være usynlige men opplever, i følge Baum, enorm respons fra alle universitetsbyene. NSU er organisert som en paraplyorganisasjon som er tilpasset virkeligheten. Dette er noe de ulike lokallagene har bestemt.

Arbeidsutvalget sentralt har lagt opp til et stramt budsjett. I tillegg til kampanjebudsjettet er det satt av en pott tiltenkt utarbeiding av informasjonsmateriell i tillegg til at NSU, ut fra lokale bidrag, skal skrive en utredning om de ulike sidene ved studiesituasjonen.

Voksende engasjement

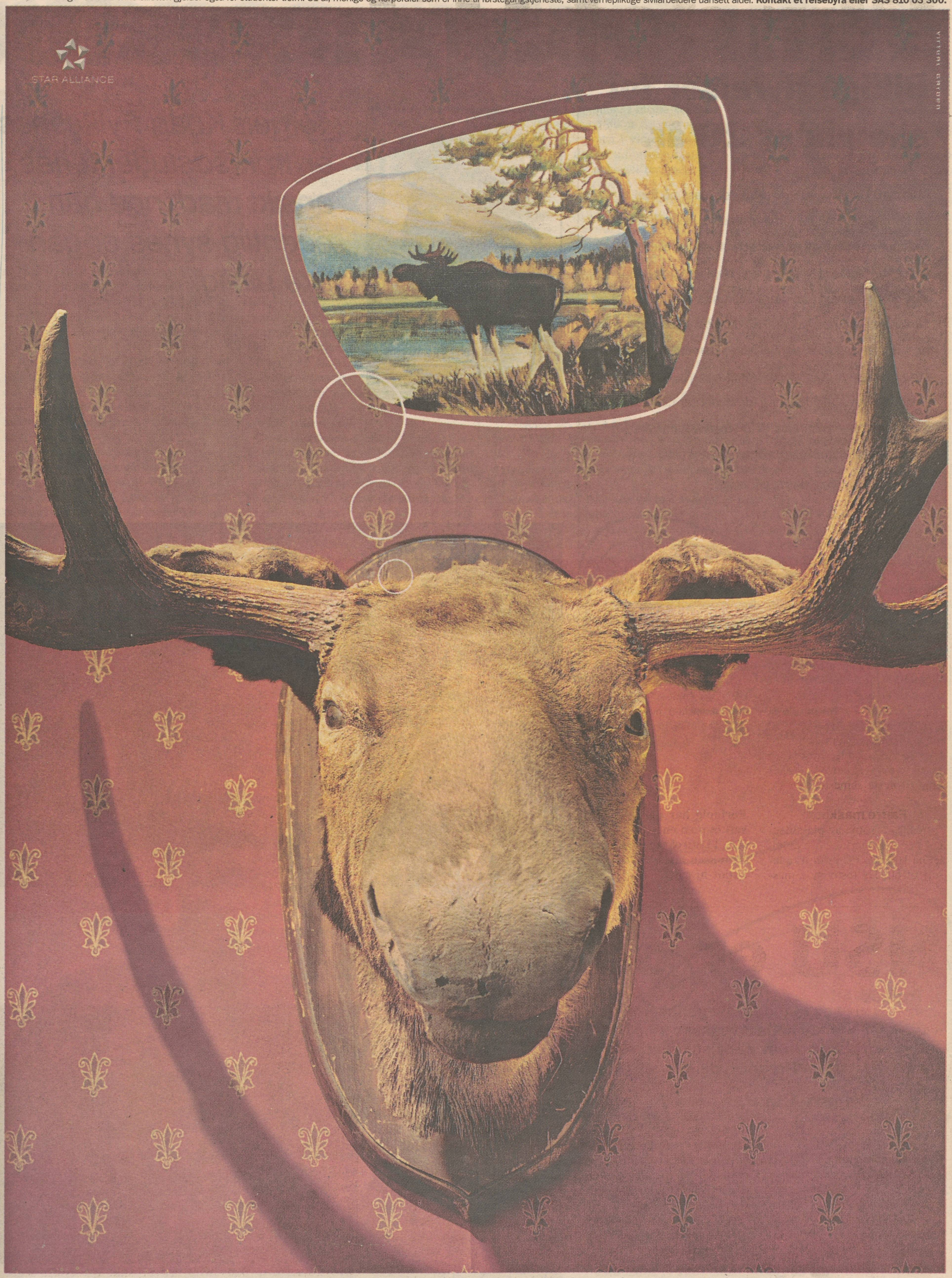
Baum trekker frem Tromsø som eksempel på et aktivt NSU lag. Ved Ås landbrukshøyskole har man også et tett samarbeid med studentersamfunnet. 97% av studentene stemte ja til et NSU-lag i vår.

– Jeg tror man kan si at NSU opplever et kulturskifte. Jeg vet at tidligere har NSU sentralt hatt et AU som har slitt med å skrive rapportføringer i det uendelige, fortsetter Baum. I tillegg til de praktiskorienterte prosjektene snakker Baum varmt om de ulike debattene NSU ønsker å sette i gang. NSU har også et samarbeidsprosjekt med universitet i Sør-Afrika. Dette prosjektet er finansiert av NORAD.

NSU-leder David Baus lover at NSU skal la høre fra seg.

Med SAS Getaway kan du nå forhåndsbestille billige billetter både innen Norge og internasjonalt, én vei eller t/r. Skal du reise innen Norge, kan du også bestille plass og kjøpe enveisbillett på flyplassen avreisedagen, og spare enda en hundrings eller to. Priseks. én vei, forhåndsbestilt: Tromsø-Oslo 850,- Tromsø-Amsterdam 1.895,- (+ reiseskatt 207,-). Priseks. én vei ved plassbestilling og billettkjøp på flyplass avreisedagen: Tromsø-Bodø,- 300,- Tromsø-Stavanger 600-. Denne billetten gjelder også for studenter t.o.m. 31 år, menige og korporaler som er inne til førstegangstjeneste, samt vernepliktige sivilarbeidere uansett alder. **Kontakt et reisebyrå eller SAS 810 03 300.**

Når du gjerne skulle vært et annet sted *Getaway* **Billige flyreiser for alle under 26 år**

SAS PLEASURE

STAR ALLIANCE

Billige flyreiser for alle under 26 år.

Med SAS Getaway kan du sikre deg plass på flyet til en lav pris. Du kan nå forhåndsbestille billige billetter både innen Norge og internasjonalt, én vei eller tur/retur. Plassbestilling kan skje opptil en dag før avreise, og returen kan være åpen hvis du ønsker det. Skal du reise innen Norge, kan du også bestille plass og kjøpe enveisbillett på flyplassen den dagen du skal reise (da sparer du enda en hundrings eller to). Denne billetten gjelder også for studenter t.o.m. 31 år, menige og korporaler inne til førstegangstjeneste, samt vernepliktige sivilarbeidere uansett alder.

Priseksempler én vei, plassbestilling og billettkjøp på flyplassen samme dag du skal reise:

Tromsø-Oslo

600,-

Priseksempler én vei, forhåndsbestilt:

Tromsø-Oslo

850,-

Priseksempler én vei, plassbestilling og billettkjøp på flyplassen samme dag du skal reise:

Tromsø-Alta

200,-

Priseksempler én vei, forhåndsbestilt:

Tromsø-Alta

300,-

SAS Getaway – når du gjerne skulle vært et annet sted

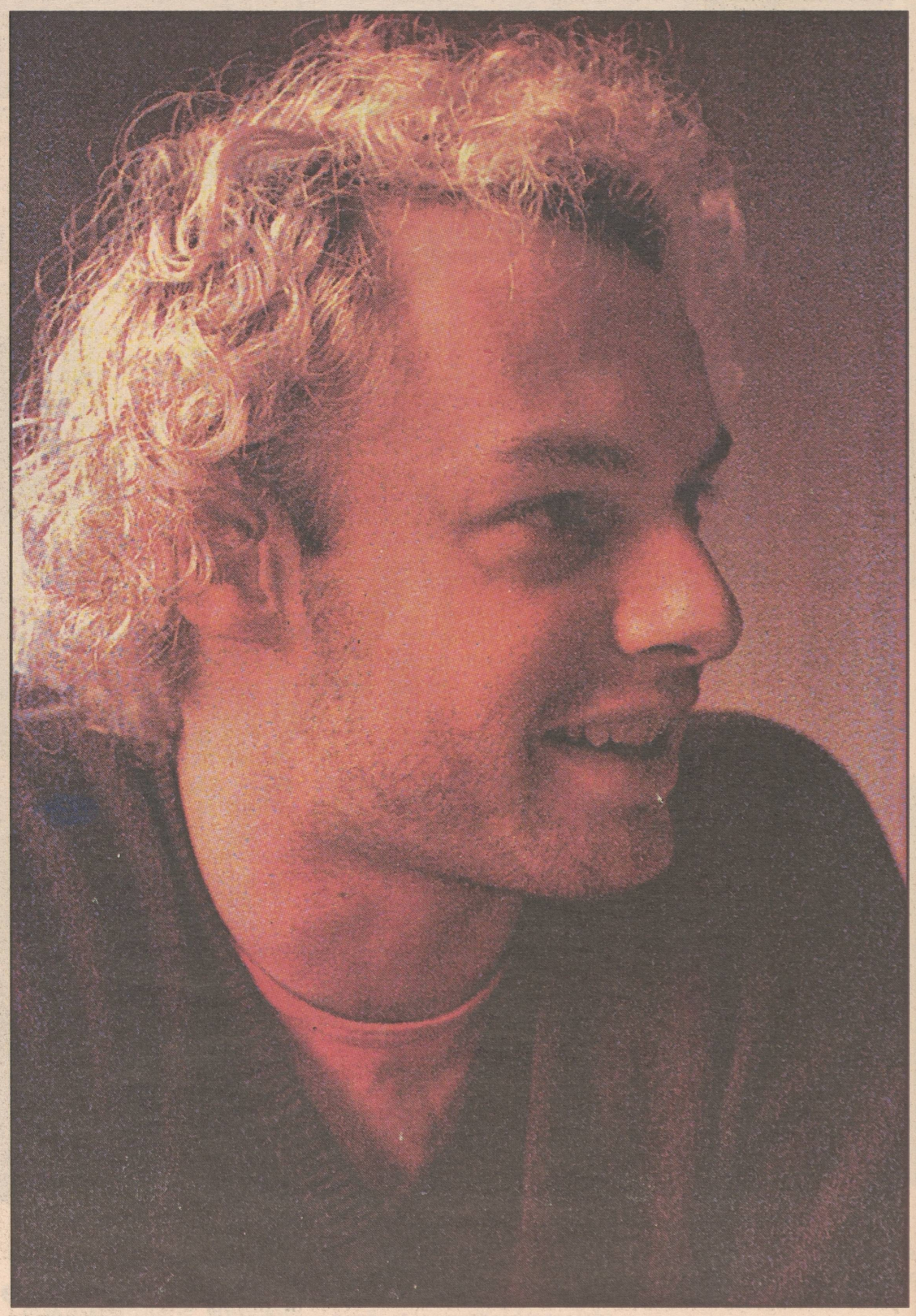
Kontakt et reisebyrå eller SAS 810 03 300

SAS PLEASURE

Tromsøstud

Torgeir Knag Fylkesnes er tromsøstudentenes ansikt utad, noe han egentlig synes er ganske pinlig.

Vårt ansikt utad: **Studentstyreleder Torgeir Knag Fylkesnes.**

ntenes ansikt utad

Lise Swensen og
Andrè Kvernhaug (foto)

– Er jeg studentstyreleder? Det er vel ikke en egenskap du kan tilskrive en person, sier Torgeir Knag Fylkesnes, studentstyreleder ved Universitetet i Tromsø mens han har et pauseår fra hovedfaget i filosofi.

Jeg har akkurat spurt han om hvordan det er å være studentstyreleder. Han ser ut til å mislike formuleringen. Etter litt snakk rundt grøten innrømmer han:

– Det er faktisk ganske gøy og enormt lærerikt. Det er ikke sånn jeg trodde det skulle være. Men ikke på en negativ måte.

Jeg har plassert en diktafon foran Torgeir som han ser mistroisk på. Men selv om han virker noe utilpass, er det ikke vanskelig å få han til å snakke. Han glemmer nesten at det egentlig er pinlig å bli intervjuet.

– Hvorfor er det artig?

– Du blir jo testa på det meste, ikke bare kunnskapsmessig. Plutselig befinner du deg i situasjoner du aldri trodde du ville havne i. Etter hvert kommer man til personlige erkjennelser som gjør at man gjør en bedre jobb. Det er til og med relevant for hovedfaget mitt i filosofi. Torgeir snakker engasjert og poengtert, men akk så rotete. Før han har fått formulert en tanke ferdig, så hopper han videre til neste setning. Akkurat når du tror du får et godt sitat, kutter han setningen og går videre i tankerekken. Jeg spør hvordan vervet som studentstyreleder kan være relevant for hovedfaget.

– Altså, jeg vet… eeh… For en stund siden satt jeg og tenkte på hva som er det viktigste for meg nå, sier Torgeir.

Så forteller han hvor viktig det er å ta vare på initiativet og kunnskapene hos medarbeiderne og å være ambisiøs inntil det naive.

– Det er utrolig hvor langt du kan nå hvis… Det å være naivt satsende er ofte det som gir frukter, sier han om sin ledergjerning.

Han legger ikke skjul på at han er et rotehode, og at han er takknemlig for at nestlederen holder styr på ham. Ivrig kreativitet er en annen egenskap som preger Torgeirs ledergjerning. Responsen han føler fra medarbeiderne er gjerne av den lettere overbærende og medfølende sorten.

– Men vi er en fin gjeng i arbeidsutvalget, så det er ikke vanskelig å være leder, forsikrer han.

Ånden som gjenopplivet studentsamfunnet for noen år tilbake, innhentet også studentstyret. Torgeir bruker uttrykk som «kreativt og dynamisk» og «konstruktive uenigheter» for å beskrive miljøet i arbeidsutvalget.

– Det har vært en utrolig fin tid. Vi er en gjeng som virkelig vil noe, forteller han.

– Er ambisjonene dine på egne eller studentenes vegne?

– Det kommer ut på det samme. Jo rågøy å jobbe med prosjekter. De prosjektene vi har gående i studentstyret i dag, er ting jeg synes er gøy å jobbe med. Rent konkret er jeg en av de få som tror at i løpet av året skal vi ha avklart både studenthus og idrettshall. I positiv forstand, understreker han.

Studenthusprosjektet skjøt fart i løpet av våren og sommeren da ideen om å bruke et skip til studenthus ble lansert. Blant annet fordi et skip er billigere og kan plasseres sentralt i byen.

Studentdemokratiet i Tromsø har slitt med å få oppmerksomhet fra studentene, men Torgeir tror den tid er forbi. Jeg kan formelig høre på stemmen hans hvordan det bobler og koker rundt om på fagutvalgene.

– Det desiderte antiklimakset kom på siste valg da vi vant med fire prosent av studentene bak oss. Men engasjement er ikke et problem lengre. Et eller annet skjedde etter jul. Det var en utrolig merkelig overgang fra et valg med syv prosents valgdeltagelse til en aksjon som samlet 2.000 på torget i byen. Det var 16. mars i år at 1.600 studenter og ansatte marsjerte til byen i protest mot statsbudsjettet. En aksjon som Torgeir beskriver som altruistisk fordi nedskjæringene ikke fikk direkte konsekvenser for studentene.

– Aksjonen var egentlig en gest til ledelsen og universitetet. Forestillingen om studenter som egoister har jeg ikke tro på lengre. Studentrepresentantene har også slitt med å få oppmerksomhet fra universitetsledelsen. I fjor gikk daværende og forhenværende studentstyreleder Eidi Ann Hansen og Kristian Wenlgen ut og kritiserte ledelsen for ikke å ta studentrepresentantene på alvor.

– Jeg tror aksjonen i vinter bedret legitimiteten til studentrepresentantene. Ledelsen tenkte vel at de ikke trengte å ta studentrepresentanter seriøst når de hadde så få stemmer i ryggen.

Torgeir er veldig kritisk til den tankegangen. Rettighetene som studentene har i følge universitets- og høyskoleloven er ikke betinget av måten representantene er valgt på.

Et av yndlingsuttrykkene til studentstyrelederen er «helt merkelig». Og det er ganske mye som er helt merkelig. Blant annet universitetets holdning til undervisning.

– Vitenskapelig progresjon betinges av vitenskapelige publikasjoner. Hele systemet bygger opp under at man skal forske, selv om enhver stillingshjemmel er minst 50 prosent undervisning. Man nærmest honorer udugelige undervisere.

Derfor leker Torgeir med tanken om å sende en undercover pedagogisk hitsquad rundt på forelesningene for å ta analyser av undervisningen. Dårlig forberedte forelesere bør ikke føle seg for trygge.

Finansieringsmodellen som KUF benytter overfor universitetene har Torgeir heller ikke nye til overs for.

– Den statlige finansieringen er per student. Det gjør at store fag er lurere finansieringsmessig enn mindre fag. Konsekvensen er blir at smale fag nedprioriteres. Vi er inne i en sinnsyk utvikling. I et samfunn som blir stadig mer mangfoldig, blir universitetene mer enfoldig. Det er helt merkelig.

En velutviklet selvironi forårsaker jevning at Torgeir blotter jekslene og utstøter noen hese hi-hi mens skuldrene går opp og ned. Som når han forteller om den gangen han innkalte til pressekonferanse klokken fire på en fredag.

– Jeg tenkte jeg hadde en god sak, ler han mens skuldrene tramper takten.

Han har lært av episoden. Men han synes ikke at alle erfaringene med media har vært like morsomme.

– Jeg irriterer meg over media, spesielt her i Tromsø. Universitetet har ei merkelig lav stjerne i byen til tross for at de årlig forvalter 100 millioner. Det er mer enn Tromsø kommune. I media ser man stort sett notiser og da er det gjerne negative ting. Aksjonen i vinter fikk ikke forsida. Men da en tidligere organisasjonssekretær ble anklaget for underslag fant de frem krigstypene.

Et av triksene Torgeir har lært seg er å snakke med de yngre journalistene

– For de vet hva det handler om. Men et eller annet skjer i det saken kommer på desken, oppsummerer han.

– Hvordan er det å være tromsøstudentenes ansikt utad, den lokale varianten av Märta Louise?

Torgeir ler, men jeg ser at han Elisabeth, den gamle kvinneklinikken i Tromsø. Han er stort sett oppvokst her bortsett fra noen år i Oslo og Botswana. Skylden for sin knotende, skarrende variant av tromsødialekten gir han akademikerforeldrene sine.

– Det er vel vanlig at barn av akademikere vandrer gjerne selv inn i Akademia, sier Torgeir som siden han gikk ut av gymnaset har tilbrakt store deler at tiden på universitetet.

Han har ennå ikke hatt tid til å avtjene verneplikten og innrømmer at han gruer seg til den dagen myndighetene innhenter ham. For han vil mye heller holde på med filosofi. Drømmejobben er å kunne drive med grunnforskning i filosofi. Med det bustete håret som står til alle kanter kan han gå rett inn i min forestilling om den distre filosofiprofessoren.

– Påvirker interessen for filosofi arbeidet som studentstyreleder?

–Jeg tror nok jeg har litt lett for å havne i det metafysiske, innrømmer Torgeir lattermild.

– Egentlig synes jeg Universitetet i Tromsø er verdens beste, sier han med dårlig skjult overdrivelse.

Påstanden grunngir han med at universitetet er så lite at laveregradstudenter kommer i kontakt med foreleserne og forskningen. Størrelsen sikrer også at tverrfagligheten er god. På den måten lærer studentene sammenhengen mellom fagene. Det siste vektlegger Torgeir fordi samfunn blir stadig mer spesialisert.

– Se på Universitetet i Oslo. Der er fakultetene så store som universiteter og instituttene er egentlig fakulteter. Enhetene blir så autonome at tverrfagligheten blir nesten borte. Faktisk synes jeg at UiTø er akkurat passe stort nå, konkluderer studentstyrelederen.

Plutselig dreier samtalen inn på utestedene i byen. Det er akkurat som om vi har oppdaget en felles interesse. Om stive ølpriser og konseptløse utesteder. Men bare vi får studentskipet. Da skal alt bli så mye bedre. Torgeir innrømmer at han har vært motor bak saken. Egentlig virker det som om han har vært helt propell.

– Det er jo et fantastisk prosjekt. For i Tromsø skal vi ikke ha studenthus. Vi skal selvfølgelig ha et studentskip. Det ville jo være et genialt bidrag til byen fra studentene.

Det runde hus i Trondheim blir bare et konseptløst bygg sammenlignet med Torgeirs visjoner.

– Siden skipet bare skal ligge til land, trenger vi ikke styrhuset. Da kan vi bare lage noe der oppe. Ikke sant?

Studentstyrelederen er klar for takeoff.

Vårt svar på Märta Louise: **Torgeir Knag Fylkesnes.**

Program H-98
Bård og Haralds skolefritidsshow

3. Oktober
Aud.Max. Hovedgården

Leningrad Cowboys

10 Oktober
Lysgården-MH

Internasjonalt Seminar
Hva skjer i midtøsten?
med
Aud Johanne Kvalbein
Tors 17.09. kl.20.00
Mack-kjelleren

Urfolksrettigheter i Nord-Norge
med Leif Halonen & Loyd Villmo
Tors. 24.09 kl. 18.00
Mack-kjelleren

Al Hajji Abbo;portrett av en muslimsk industrieier
med Lisbeth Holtedahl
Tirs 29.09 kl. 17.00
Bodegaen

uka 99
Vi inviterer alle som vil komme til:
UKA-99-prat/møte i Bodegaen
onsdag 16.September kl: 16.15
Vi håper DU vil komme

Krise for Uka 99

Budsjettet under Uka 97 var pålydende 800 000 kroner. Uka 99 er ikke snauere enn at man her slår til med et budsjett på rundt 3,2 millioner. Mangel på folk og engasjement har imidlertid ført til at hele greia nå faktisk står i fare for å bli avlyst.

Hadi Lile (tekst og foto)

Jan Håkon og Johanne i Uka-komiteen vil gjerne ha frivillige.

Uka 99 har i sine beregninger budsjettert med om lag fire hovedsponsorer og fem såkalt vanlige sponsorer. Realitetene er imidlertid den at de faktisk bare har en eneste sponsor, nemlig Den Norske Bank (DNB). Det er skrevet 250 brev til lokale bedrifter og andre større organisasjoner. Problemet er imidlertid først og fremst at man har stor manko på folk til å følge opp disse initiativene. Uka-komiteen består av 7 stykker og av disse sitter tre stykker i presidiet (det øverste organ i Samfunnet), noe som gjør at disse har nok å gjøre fra før av.

– Vi må ha administrasjonsfolk som kan ringe rundt, prate med folk, ordne med søknader og sponsorer og lignende. Vi trenger folk til alt; PR, konsertarbeid, transport og en masse annet, sier leder i Uka-komiteen Jan Håkon Juul.

Budsjett på 3,2 million

Budsjettet for Uka97 var på drøye 800 000 kroner, da brukte man ikke mer enn et par måneder på planlegginga . Uka 99 blir imidlertid konsept som blir godt over tre ganger så stort. Budsjettet her ligger helt opp imot 3.2 millioner kroner. Hvis man sammenligner størrelsene med for eksempel Trondheim så har de et budsjett på rundt 16 millioner.

– De har jo selvsagt en del flere studenter, men det er viktig for oss at vi prøver å nærme oss den standard de innehar der nede, presiserer Jan Håkon. Uka-komiteen har i denne sammenheng jobbet med dette siden mars i år noe som tyder på at man planlegger et opplegg som vil bære preg av en mye større profesjonalitet enn for eksempel det Uka97 var. Ellers bidrar både TSI og Samfunnet med hjelp, sier leder i TSI, Pål Morten Grande.

Omfattende samarbeid

Uka 99 har i år inngått samarbeid med tilsvarende studentuker i Bodø og Alta. Disse jobber så i fellesskap for å skaffe en felles sponsor. Denne sponsoren er heller ikke klar.

– Næringslivet i byen bør kunne skjønne at studentene utgjør en av de største kjøpekrefter i byen, og derfor utgjør en svært attraktiv målgruppe. Vi tilbyr en omfattende reklamepakke med T-skjorter, skyggeluer, avisannonser, eget program pluss mer, sier en bekymret Johanne Skoe Jakobsen, President i Samfunnet. UiTø og høyskolen har vært villige til å spytte inn om lag 160 000 kroner. Ellers regner man med en sponsorinntekt på minst 4-500 000 kroner.

– Hvis dette ikke går i boks må folk belage seg på svært dyre konsertbilletter. Tjernen i konsertkomiteen er på fem stykker. Disse sliter vettet av seg og trenger desperat hjelp fra andre. Hvis ikke kan dette få alvorlige konsekvenser for konserttilbudet og Tromsøs rykte som konsertby, tilføyer Jakobsen.

Ikke bare bruke.

– Studentene må bli flinkere til å engasjere seg i å skape ting ikke bare i å bruke . TSI og Samfunnet har i en årrekke slitt stort med at folk ikke gidder å engasjere seg . Slik det er i dag så er det igjen som vil sitte i de øverste vervene. Dette gjør at omtrent en hver som ønsker det kan få et leder ansvar. Folk skal jo bli valgt ved flertall , men før eller siden må man ta den ene eventuelle fyren som har søkt, uansett hvor egnet eller uegnet vedkommende er, sier Grande med et sukk.

Leser 8 timer hver dag

– Det er ikke snakk om at folk skal slite seg i hjel på dette. Argumenter om at det går ut over studiene holder faktisk ikke mål i den grad man mangler fullstendig ordenssans.

– Studentene må bli flinkere til å engasjere seg i å skape ting og ikke bare i å bruke, sier Grande.

Overnatting mot boligpolitikk

Den som sover... : Studentarbeidsutvalget ved SVF ønsker alle studentene velkommen til å sove sammen med dem i protest mot boligsituasjonen for studenter i Norge. Fra venstre: Lene Rostad, Lasse Ramstad og Grethe Karlsen.

Arbeidsutvalgene ved SV-fakultetet protesterer mot den nasjonale boligsituasjonen for unge mennesker ved å overnatte i foajeen i SVF-kjelleren.

Per Steinar Moen
Ken Mølmann (foto)

– Studenter bruker omtrent halvparten av alle sine inntekter på boutgifter, mens en vanlig familie bruker bare en femtedel, sier leder i arbeidsutvalget på SVF, Lasse Ramstad.

Natt til 18. september kommer arbeidsutvalget til å overnatte i SVF-kjelleren. De håper å trekke med seg flest mulig studenter på denne landsomfattende aksjonen, selv om de er fullstendig klar over at tromsøstudentene slipper lettere unna boligproblematikken enn for eksempel studenter i Oslo.

Dyrere å leve

– Prisnivået på hybler og leiligheter er nok høyere i for eksempel Oslo enn i Tromsø. Men ta med høyere utgifter på mat og andre tjenester, blir det nok like dyrt å leve i Tromsø som i Oslo, sier Lasse.

Aksjonen har fått det originale navnet "Boligaksjonen 98", hvor hovedslagordet er "Vi bor oss i hjel". Aksjonen ble startet etter initiativ av noen trondheimstudenter, og kommer til å bli landsomfattende. Alt fra fakkeltog, demonstrasjoner, husokkupasjoner og institusjonssoving kommer til å brukes i protest mot den generelle boligmangelen og prisnivået. Et av aksjonens hovedkrav er økt støtte til bygging av samskipnadsboliger.

Symbolikk

Overnatting på undervisningsinstitusjonen er så vidt Utropia kjenner til en heller uvanlig aksjonsform. Aksjonsformen er nøye plukket ut.

– Det er to grunnet til at vi ønsker å overnatte på universitetet. Først vil vi gi et signal til politikerne at det er for dyrt å bo alene, slik at vi må bo sammen med masse medstudenter. For det andre vil vi signalisere at på tross av studiefinansiering og boligsituasjon, ønsker vi å være på universitetet, sier en rørt Lasse Ramstad.

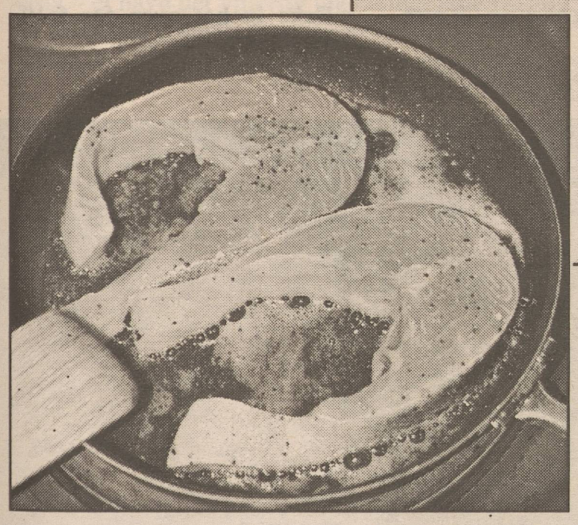
Ikke kjedelig

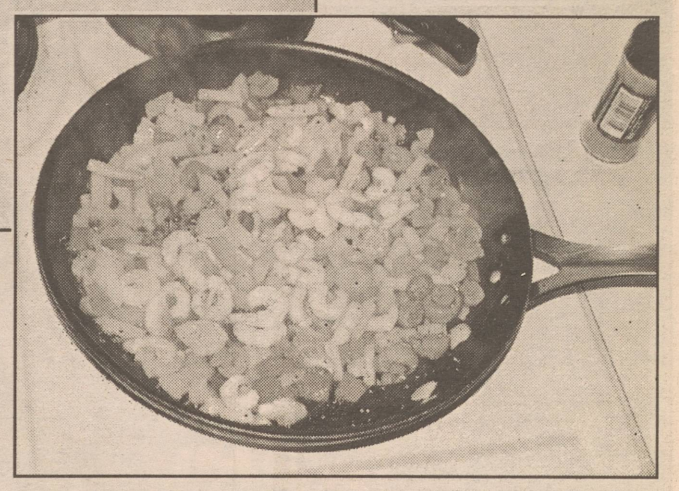
Det er sjelden kjedelig å sove sammen med en mengde likesinnede studenter, men for sikkerhets skyld lover arbeidsutvalget på SVF underholdning.

– Det kommer ikke til å bli kjedelig. Kanskje klarer vi å lokke noen studentband hit for å lage litt liv. Høres dette morsomt ut, stikk innom vårt kontor for mer informasjon, lover Lasse Ramstad.

Hva skal jeg ha til middag?

En evig problemstilling, og vi tenkte derfor å gi våre lesere noen middagstips. Det er tross alt grenser for hvor mange retter en har i sitt eget lille hode. Internasjonal støtte ble søkt fra den engelske kokken Anthony (Brankos) og italienerne Alex og Federico.

Av Fredrik Haugen Pedersen, Ole Fjereide, Hilde Holmefjord og Bjørn Altermark.

Dekket bord hos Anthony og samboerne hans.

Prestvannet studenthjem ble plukket ut for undersøkelse, for der måtte vel noen praktisere lure koketriks vi kunne bringe videre. Det krevde mye trappevandring, og ganggåing på studenthjemmet før vi i det hele tatt fant noen i ferd med å tilberede sin mat.

Finnes det ingen mennesker her i det hele tatt? Helt dødt i gangene, luktesansen ennå ikke pirret, og en heller utålmodig fotograf spør det vi andre tenker. Det tok sin tid, men til slutt spo-ret vi opp Pia, Hanne, Anastasia og Jarl.

Hjemme hos Anthony & co

Anthony er fra Bournemouth i England og er kommet hit til Tromsø for å jobbe som kokk på restauranten Brankos. Han bor sammen med Thomas (fiskerikandidat), Roar (medisin), Anders (lærerhøgskolen) og Tom som jobber i SAS. Guttene er tydeligvis svært fornøyde med å bo i samme kåk som en kokk og de kan fortelle at storslåtte middager og nachspiels med herlige retter forekommer støtt og stadig.

Anthony nyter en sigarett og et glass hvitvin mens han venter på at potetene skal koke. Han mener folk flest er altfor lite opptatt av hva de spiser:

– Mange tenker kun på mat som et middel til å bli mett, de tar ikke hensyn til om det de spiser er sunt eller næringsrikt. Alt som teller er at maten er billig, tar kort tid å lage og smaker greit.

– Men du kan ikke regne med at alle skal bruke like mye tid på mat som du gjør, du er jo tross alt profesjonell.

– Poenget er at det er veldig lett å lage mat som både smaker godt, er næringsrik, billig og som dessuten tar kort tid å lage. Det er de færreste retter som trenger å ta mer enn en halv time å lage.

– Har du noen grunnregler innenfor matlaging?

– Med gode råvarer er mye gjort. Kjøp inn ferske grønnsaker og fersk fisk eller kjøtt. En enkel regel å huske er at mat alltid skal være balansert; søtt utjevner surt, salt går sammen med pepper. Det trenger ikke koste mer enn en Grandiosa eller annen pappmat, men det smaker langt bedre og er langt sunnere. Spiser man skikkelig mat får man også mer overskudd til å gjøre andre ting. Hvis man spiser mat fra frysedisken havner man i en ond sirkel; man får for lite vitaminer, har ikke overskudd til å lage skikkelig mat og ender opp i frysedisken igjen. Før du vet ordet av det er livet et helvete.

Nå begynner det å bli tid for mat. Det lukter og ser veldig godt ut; ovnsbakt torsk med en knallgod tomatsaus, sauterte grønnsaker og poteter blandet med smeltet smør og basilikum. Anthony danderer alt profesjonelt utover tallerkenene og tørker av en sauseflekk på en tallerkenkant. Koketteri tenker jeg for meg selv.

Alt sammen smaker fortreffelig. Det går an å lage torsk på andre måter enn å koke den i lettsaltet vann og servere med kokte poteter. Vi skåler i øl og vin, spiser ost og kjeks til dessert og runder av med kaffe, snus og røyk. Slik bør det være hver dag blir vi enige om.

Cod according to Anthony (Torsk ifølge Anthony)

Flour fish and season with salt and pepper, then fry in oil in hot pan.

Bake in hot oven for 5-10 mins.

Thomas spiser ost.

Anastastia er multesyltetøydronninga.

Sauce

– Cut up onions and garlic, then fry slowly on a low heat.
– Put in raisins and nuts (peanuts works).
– Stir in tomato puree and add cayenne pepper and fresh chillies.
– Add fish stock or water slowly, building the sauce up. Reduce till it's thick enough.
– Season with salt and pepper.

Peel and boil potatoes. Mix with melted butter and basil.

Et ekte kjerringemne?

Vi står ute i regnet og ser inn på kjøkkenet i første etasje i en av blokkene. Der står en studine og lager mat, noe som gjør oss glad ettersom vi knapt har sett et menneske her oppe.

Pia lager pannekaker. Hun snakker med oss av medlidenhet.

– Dette er kvelds for meg. Jeg lager skikkelig middag hver dag. Jeg er ikke begeistret for ferdigmat.

– *Hva lager du?*

– Hønsefrikasse, fårikål, fiskegrateng, lamestek, thaimat samt at jeg er en djevel til å bake brød.

– *Hva synes du om felleskjøkkenet, er det sosialt?*

– Det er ikke spesielt sosialt. Folk lager mat hver for seg. Det fungerer helt greit bortsett fra at noen er dårlige til å rydde etter seg (peker på en overfylt kjøkkenbenk).

– *Spiser de andre like god mat som deg?*

– Noen gjør det, men det er mye grandiosa og nudler, særlig blant guttene.

Som tatt ut av Tolstoj

Vi snubler inn på et stort kjøkken og ser opp eller kanskje ned, på en liten pike, kanskje 21 med russisk utseende og jammen er ikke våre mistanker sanne: Anastasia – et navn det vitterlig lukter Tolstoj av, men i kjøkkenet lukter det ingenting for nå spi-

Alex og Frederico med sin ekte italienske pasta.

ser ikke Anastasia noe, hun må ha luktet at vi kom for hun opptrer meget mystisk og gjemmer eller slutter det hun driver og lager. Vi spør, råspente på kanskje å få innblikk eller inn-lukt i Tolstoj-mat – men nei, hennes munn er en russisk østers.

Hun kommer fra Arkangelsk og studerer nordisk men vil ikke fortelle oss hva hun lagde før vi kom; på benken ligger en brunost og et eple og tankene våre tenker at kanskje dette er skissen til en russisk middag. En ting får vi vite, hjemmelaget multebærsyltetøy har hun i haugevis og vi finner ut at dette eter man massevis av også i russland.

– Dere drikker hauger med vodka til hvert måltid i russland, det høres supert ut?

– Fiskekaker er det verste med norsk mat (vi ser alle i gulvet skuffet og indignert), men at vi drikker mye vodka er en myte.

Vi forlater en russisk pike men vet mindre om russisk mat eller om studentmat enn da vi kom.

Hanne

I øverste etasje finner vi en svartkledd vegetarianer med rødt hår og et vakkert smil som brer seg helt til Amerika. Hun er litt sjenert men vi er varme og det blir fort hun også. Hanne heter hun, hun studere filosofi og "Hannes herlige" grønnsaker med ris er åndelig og ren mat i øverste etasje nært gud: En gulrot, en chilli (råsterk altså), et fedd hvitløk, 100 gram sjampinjong, reker, asparges og en løk, karri, salt og peppar. Fres grønnsakene i olje og rækene ryker i helt på slutten for å bevare "den crispye smaken". Serveres med ris på en hvit duk.

Vi siterer Hanne: Har dere ikke flere spørsmål?

– Nei, sier vi ydmyke og lusker ned på jorda.

Felleskjøkken, husnr. 56, Mortensnes

Alex og Federico er fra Veneto i Nord-Italia. De er 20 år gamle og er i Tromsø for å studere geologi. Seks måneder er det Erasmusprogammet gir dem i Norge. Utropias utskremte sjeler vandret inn i deres ringe kjøkken, og fant dem i full sving over grytene. Pasta så klart, italienere lever kun av og for pasta (samt fotball). Ikke bare til middag , men lunsj, kveldsmat og ellers hvis magen skriker etter mat, står det pasta på menyen.

– Men jeg varierer form og saus, sier Alex stolt.

Vannet koker, Federico hakker hvitløk og chili, Alex lager tomatsaus, det er bare å la seg fascinere av de to som visstnok har fått råd per telefon fra sine mødre hjemme i Italia.

– I Italia er det kvinnene som tar seg av matlagingen, sier Federico, det er bare som studenter vi menn må lage maten selv.

Utsendte fikk smake og oppskriftene som nå følger kan trygt utprøves.

Her er noen ekte italienske pastatips:

Spaghetti aglio olio e peperoncino

(spaghetti med olivenolje, hvitløk og rød chili)
Enkel og snaddergod saus.
2 dl olivenolje
4 røde tørkede chili.
Noen fedd hvitløk
Hakk hvitløk og tørket rød chili og ha i en del olivenolje.
Kok spaghetti, hell av vann og ha i sausen. Sett alt på platen i noen minutter og vips ferdig.

Gode hvitløksbrød

En god del olivenolje
Masse hvitløk
Hvitt brød og hvite rundstykker

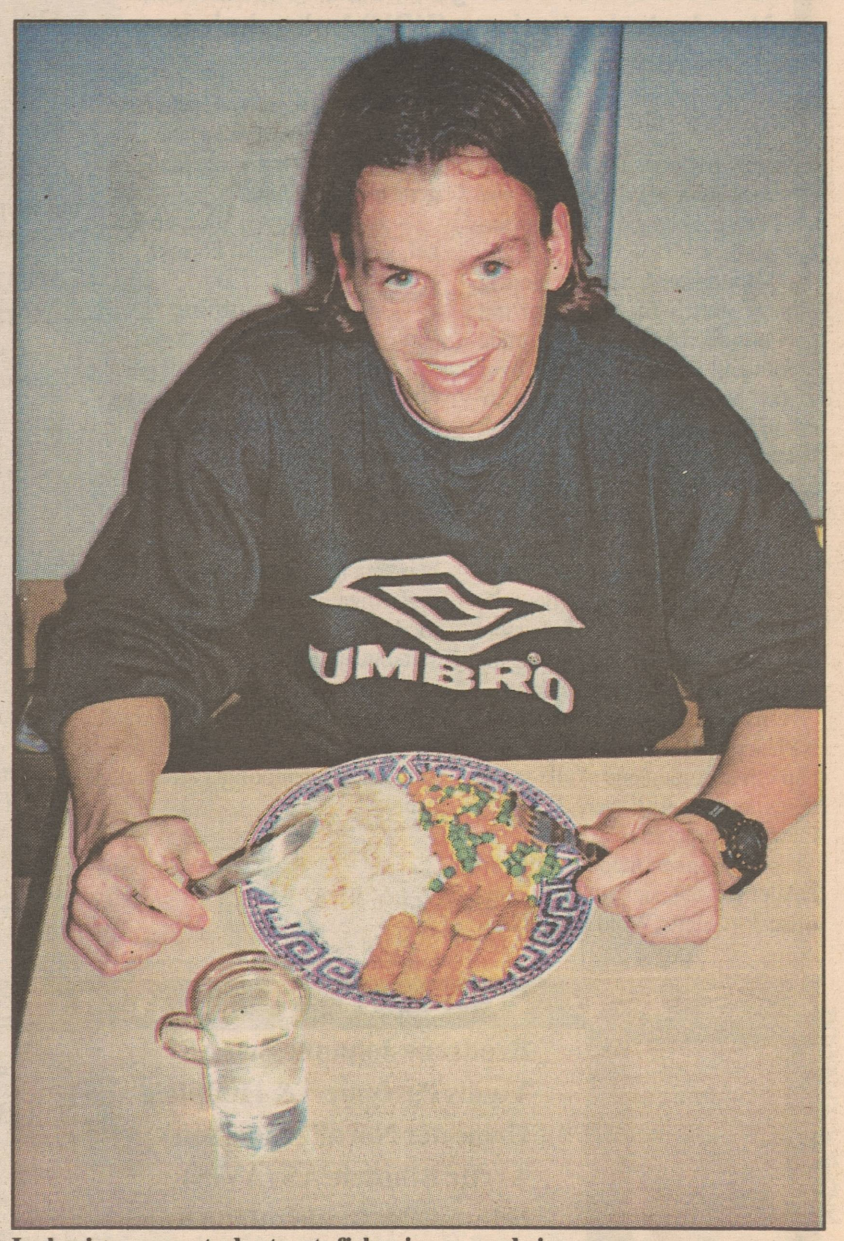
Hakk hvitløken, ha den på brød og ha på olivenolje oppå der igjen.

Sett brødet inn i ovnen og vent til de er litt brun.

Felles kjøkken, øverste etasje, Prestvannet studentheim

På vår vandring i de blå gangene luktet vi oss frem til Jarl Andersen. Han hang over middagsgrytene, febrilsk rørende i en gryte med veldig klebrig ris og med fiskepinner fresende i stekepannen. Jarl studerer fysioterapi (ikledd Umbro-joggeklær og tøfler), og er opptatt av at maten skal være sunn. Vi fant både tran og biovitt i kjøleskapet samt masse fiskepinner, selvfisket fisk og hjemmelaget brød i fryseren. Jarl synes det er ok å lage mat, og derfor står han over grytene stort sett hver dag.

Jarl sunne: Fiskepinner med jasminris med soyasaus og grønnsaksblanding.

Jarl spiser sunn studentmat: fiskepinner med ris.

SiTøs boligrot

Hva gjør du hvis du kommer hjem en dag og finner ut at gulvbelegget på kjøkkenet ditt er borte? Det har du sikkert lurt på mange ganger. Svaret er venter.

Trude Haugseth
Ken Møllman (foto)

Det samme tenkte Stian Jensen og de andre beboerne i Stakkeveien da Samskipnaden hadde varslet dem om at gulvbelegget deres måtte skiftes ut og at det skulle erstattes i løpet av to dager. De ventet i fire uker.

Studentsamskipnadens nye boliger på Stakkevollan er egentlig usedvanlig fine. Mens mange av oss andre gjerne tilbringer mye av vår studenttilværelse i mørke sokkelleiligheter fra et ukjent byggeår, tok student Stian Jensen i mot oss i en lys idyll av moderne trehvit sjarme på kjøkkenet som han deler med tre andre i boligen i Stakkeveien.

Men som det dessverre så ofte viser seg har også denne idyllen noen riper i lakken. Eller skal vi si parketten? Også Stian Jensen var nemlig fornøyd da han flyttet inn i sin splitter nye studentbolig. Men hvor lenge var Adam i paradis? Ikke særlig lenge vet vi jo. Etter tre dager brøt nemlig kjøleskapet sammen. En stund senere kilte kjøkkendøra seg fast, til stor ergrelse for husets beboere. Det samme skjedde med kjøkkenvinduet som også en dag nektet å la seg åpne. Men la gå. Få byggeprosjekter går vel fullstendig knirkefritt.

Det var ikke før i sommer da de fikk en lapp i postkassa med beskjed fra SiTø om at kjøkkengulvbelegget skulle rives opp på grunn av en feil som ble gjort under bygginga, at Stian og hans samboere ble litt bekymret.

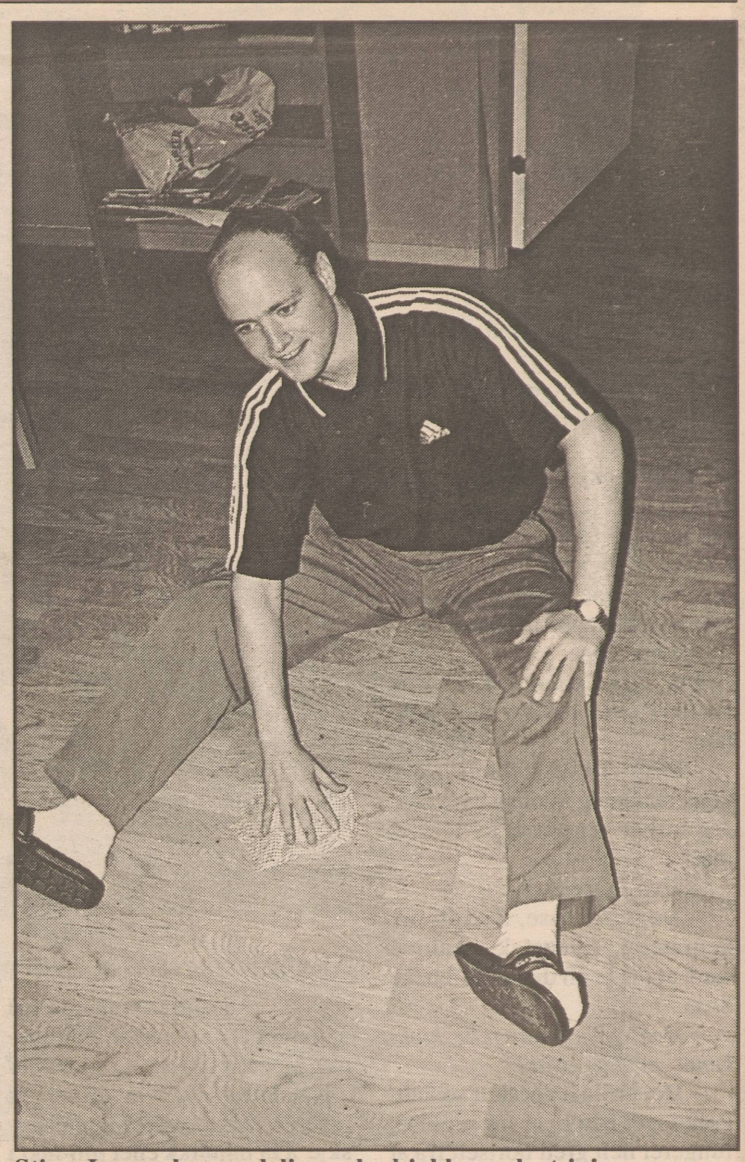
De ble fortalt at hele arbeidet skulle gjøres snarest i løpet av sommerferien og at det skulle gjøres ferdig på noen dager. Men ingenting skjedde de neste dagene og heller ikke de neste ukene, og hele gulvsaken var i ferd med å gå i glemmeboka da Stian en dag kom hjem og så at hele kjøkkengulvbelegget var borte. Igjen var bare et klisset papir og en påtrengende eim av lim. Som ble liggende i fire uker. Det tok nemlig litt mer enn "et par dager" fordi entreprenøren ikke fant det nye gulvbelegget .Kjøkkenet var i denne tiden ikke lenger mulig å bruke som oppholdsrom, og rengjøring ble umulig.

Etter mange uker med et ufrivillig samboerskap med masse "bakterier og andre uhumskheter", som Jensen uttrykker det, på et kjøkken der "sjiten lå i haua", klarte endelig entreprenøren å få tak idet nye gulvbelegget dagen etter at bladet Tromsø hadde skrevet om saka. Skriftlig unnskyldning og kompensasjon i form av mindre leie for disse ukene fikk de også.

Nye gulvprosjekter?

Problemet er bare at kun noen få leiligheter er tatt til nå. Og så vidt Stian Jensen vet, var 100 leiligheter bygd da feilen ble oppdaget. Også gulvbelegget på selve hyblene til studentene står i fare for å bli revet opp i nærmeste fremtid da også disse gulvene bærer preg av å ha blitt lagt feil, i form av "luftblemmer" under belegget.

Vi ønsker uansett Stian Jensen og de andre beboerne i Stakkeveien lykke til under de forestående gulvprosjekter og håper arbeidet vil gå raskere neste gang. Vi retter samtidig en oppfordring til Samskipnaden om ikke å la neste gulvarbeid bli like opprivende for beboerne sine.

Stian Jensen kan endelig vaske kjøkkengulvet igjen.

Gi Lilletun regninga

Flere forbausende forbipasserende benyttet seg av anledningen til å sende et pauli budskap til selveste undervisningsminister Jon Lilletun da Norsk studentunions (NSU) boligaksjon kom til Tromsø.

Per Steinar Moen

Generelt trangere leiemarked og dyrere hybler og leiligheter har satt sine spor pengboka til den vanlige student.

– Boutgiftene har økt kraftig uten at støtten fra staten har økt tilsvarende. Derfor vil vi sende regning til statsråd Lilletun hvor vi ber han betale differansen av det vi får i støtte og det vi faktisk betaler i boutgifter, sier velferdsansvarlig i NSU Ove Rekstad.

2.025

I dag får vi et tilskudd på 2.025 kroner fra Lånekassen til boutgifter, selv om boutgiftene i de større byene kan overskride dette tilskudd med nesten en tusenlapp.

Onsdag 2. september stilte NSU opp en stand utenfor UB i håp om at studentene skulle støtte deres kamp om høyere bostøtte. Og støtten uteble ikke.

– Jeg regner med at Lilletun betaler for seg, sier en svært optimistisk Annette Wold etter at hun har fylt ut en regning til statsråden på vel femtenhundre kroner.

Og hva skal hun gjøre med pengene hun får tilbake?

– Jeg skal kjøpe meg en sykkel, sier hun politisk korrekt.

God oppslutning

Velferdsansvarlig Ove Rekstad har til nå vært fornøyd med oppslutninga bak aksjonen. Senere fortsetter han til Trondheim for å få fattige trønderstudenter til å skrive ut blanketter. Når aksjonen avsluttes i slutten av denne måneden, kommer NSU til å sende inn blankettene til Jon Lilletun – mens regjeringa og stortinget holder på med siste finpuss på neste års statsbudsjett.

– Vi ønsker oss mer i bostøtte. Men vi ønsker også at Stortinget bevilger større tilskudd til bygging av studentboliger, avslutter han.

Studentar i fokus

I haust er det val av nytt universitetsstyre. Dei nye representantane skal sitja i tri år, og i dette høve inviterer studentstyret til "spørjetime", der kandidatane til valet vert stilt til disposisjon for folk med slemme ytringar.

Asbjørn Moe

Universitetsstyret er det høgste organet ved UiTø, med vitskapleg tilsette valt inn frå dei ulike fakulteta pluss to studentrepresentantar. Ein del studentar har tidlegare kritisert universitetsstyret for å vera navleskodande og for å syna heller lita interesse for studentane og studentorgana sine meiningar. Torsdag 24. september klokka 17 er det mogleg å gje kandidatane ein heit start på deira komande periode i universitetsstyret. Då har ein samla dei i Aud.Max., og alle som ynskjer det har då sjansen til å pepra kandidatane med meir eller mindre kritiske spørsmål om deira visjonar, eventuelt mangel på slike, for valperioden ein no snart tar til på. Det er venta at ein blant anna vil lufta meiningar i den etter kvart så velkjende studenthussaka. Ved å arrangera eit slikt møte vil ein setja fokus på studentane, informera universitetsstyrekandidatane om at det faktisk fins studentstyre, studentråd og fagutval, kva funksjonar desse har i studentdemokratiet og at dei bør ha større innflytelse ved universitetet i saker som vedkjem studentane.

I framtida vil ein freista ha slike møter oftare enn ved kvart val, såframt det er interesse for dette blant studentane, så møt opp og grill ein universitetsstyrekandidat!

LESERINNLEGG

Studenthusdebatten:

Et kort tilbakeblikk

Etter å ha lest Per Steinar Moens kommentar til Studenthusdebatteni forrige nummer av Utropia ønsker vi å komme med følgende presiseringer:

1. Studentsamskipnaden hadde i sin tid et sterkt ønske om å overta og pusse opp Brygga til studenthus den gang dette alternativet ble diskutert.

2. Å si at "dessverre klarte overivrige studentpolitikwere og i særdeleshet Studentsamskipnaden å rote bort denne unike sjansen" er direkte feil. Det er riktig at Studentsamskipnaden i samråd med daværende styreleder til syvende og sist besluttet å ikke levere inn bud på Brygga. Dette skjedde imidlertid som følge av at det økonomiske grunnlaget for en slik overtakelse falt bort da det i et møte på Universitetet 8. mai 1996 ble klart at UiTø og HiTø ikke ville gå med på en delfinansiering av prosjektet.

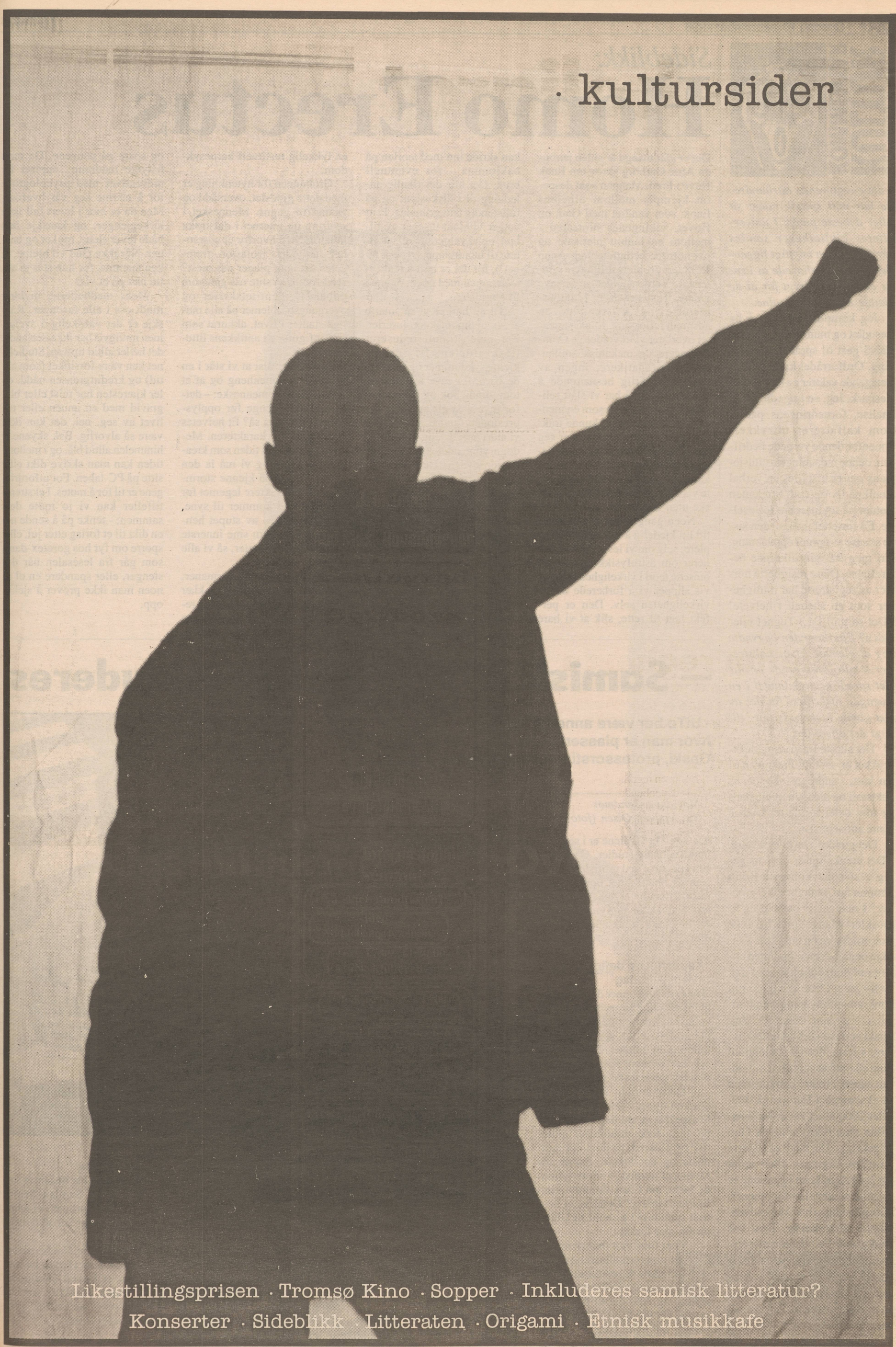
Ved andre sammenlignbare læresteder har etableringen av studenthus vært et samarbeid mellom læreinstitusjonene og studentsamskipnadene. Det var verken riktig eller forsvarlig av SiTø å skulle satse 10-15 millioner kroner alene på et studenthus.

Vidar Bakken, Adm. dir. SiTø

Studentrabatt får du hos:

Brødrene Johannessen AS
Vigdis Parfymeri & Hudpleie
Urmester Noralf Andersen
Arctic Bilutleie AS (AVIS)
Interoptikk Brillehuset AS
Intersport Sportshuset AS
Nordix Data AS
Bowling & Squash
Skomakeriet
Madrasshuset AS
Britt`s Boutique
Skinnmesteren
Free Record Shop
J.M. Hansen AS
Peppe`s Pizza
Chr. Hansen AS
Jensen Sko
Studio 7
Taras
Vandrer`n
Café Domus
I. Austad AS

· kultursider

Likestillingsprisen · Tromsø Kino · Sopper · Inkluderes samisk litteratur?
Konserter · Sideblikk · Litteraten · Origami · Etnisk musikkafe

FOTO: ANDRÉ KVERNHAUG

KULTUR KOMMENTAR

Sideblikk:

Homo Erectus

I det enogtyvende aarhundrede har mitt spraak naaet sit aller dybeste punkt. I universitetes bibliotheker samles skrifter som et unyttigt liggendefæ! Ingen behøvede at lænke dem fast af frygt for at de skulde blive bortstjaalne.

Jeg komposterer etter å ha besudlet og maltraktert. En laudabel gest til språkets fornedring. Ordforrådet kulminerer i betagende valører av høviske sidespark. Jeg, en tragediennens malise, fornedringens parodi som kalfatrerer uttrykket! Innenfor denne vernede bedriften, denne utdanningsinstitusjonens murer utspilles en verbal duell på liv og død. Studenten venter på sin litterære forløselse. En fortettet intrige, den siste skanse av aprupt oppvåkning. Fri meg fra min tilkomne bekreftelse. Disse resignerte horder av registrerte har muligheter som en sneball i helvete! (Det sa min far.) Tegnet eller tiden? *Efterhaanden begyndte jeg at glemme. Hvor bakstreversk mitt foretagende er blir det spredt ut over landet i en mængde afskrifter. En del av det gamle tankegods blir tillagt det offentlige.*

Det allestedsnærværende uttrykket er overalt: Fresingen til en katt, vandregresshoppenes luktstoff og bienes honningdans er alle deler av dette. Uten å være antiseptiske.

Det gjelder å ha eller å være. "Det utenkelige er også usigelig", slår psykologen Erich Fromm fast. Setter språket grenser? I mangel av ord tyr jeg til floskler! Mange språk har ikke noe ord for *ha* og uttrykker kanskje begrepet eiendom med andre ord som for eksempel *den er for meg*. Dette kan ha en ren funksjonell betydning uten å implisere *privat eiendom.* Jeg snakker da om det latinske *privare,* å frata, det vil si eiendom som alle er fratatt bruken av unntatt eieren. Fromm kommer med et eksempel: I Europa på 900- eller 1000 tallet var et verdensbilde uten tilknytning til Gud utenkelig. Dermed eksisterte hverken begrepet eller ordet *ateisme*. Språkene og ordene er nye elementer eller fenomener. Kringkastingen har ikke nødvendigvis utstrekning. Den har muligheter.De tidsbestemte elementene/fenomenene påvirker fortolkningen og dermed de konvensjonelle kutymer. Utfra dette er ikke uttrykket her og nå, men historisk betinget.

Det er gått mange år siden jærbuen Arne Garborg skrev om Enok Hove i Fred. Mannen som desperat kjempet mellom bibelens Enok, som vandret med Gud, og Hovet, vikingenes blotested - mellom en innbitt pietisme og sitt norrøne hedningeblod. Anno 1998 er problemstillingen irrelevant. Verdensbildet er så mye videre. Hedenskap er religionshistorie og kristendom en adspredt refleksjon. Engasjementet overlater vi til voldelige Odintilhengere og mekanisk smilende Jesus-fanatikere, ingen av gruppene særlig besnærende å slutte seg til. Så har vi slått religionsfrihet gjennom som en menneskerett. Ingen skal kunne tråkkes på hva enten man slutter seg til en indisk guru eller syvendedags adventistene. Alle vi andre kan sette oss rolig tilbake og nyte vår egen brede horisont, så ganske uten anfektelse.

Noen ganger blir det imidlertid litt kjedelig å sitte og kontemplere, selv om vi leser Kafka eller lærer om astrofysikk. Da må vi omsette teori i virkelighet. Heldigvis slipper vi å forberede denne virkeligheten selv. Den er perfekt lagt til rette, slik at vi bare kan skride inn med teorien på baklomma - for eventuell bruk. Det blir det rikelig anledning til i diskusjon; og på fullstendig fritt grunnlag. Fritt velger vi blant tusener av tilbud, og vi velger oftest halvlitere til hundrelappen (husk lånet!), for det er best å realisere sammen med noen, og med like midler.

Til alt hell er vi så smarte at vi gjennomskuer lureriet. For mye stimuli reduserer livskvaliteten; fri sex gir kjønnssykdommer og uønskede barn, for mye alkohol gir tom lommebok og fylleangst, for mye hasj gir apati og depresjoner (andre stoffer har vi aldri prøvd!), og mangel på døgnrytme ødelegger konsentrasjonsevnen. Dessuten kan det jo være at Gud allikevel ikke er en notorisk begravet dogme. Selvsagt tenker vi! Hvis tvilere ønsker det fulle filosofiske resonnement, helt fra atomet og de enkelte hjerneceller, så har de kommet til riktig adresse. Vi leverer produktet uten sokratisk ironi eller utspekulert retorikk. 80-åras akademiske dekadanse er en lykkelig restituert barnesykdom.

Grobunnen for nytenkning er med dette gjødslet, oversådd og vannet til gagns. Mennesket i sentrum og internet i dalstrøka innafor. Men hvorfor er ensomhet, individets isolasjon, fremdeles det som plager oss mest? Hvorfor må vi slite oss gjennom pubertet, identitetskriser og overgangsproblemer på alle mulige stadier i livet, akkurat som romanfigurene i antikkens litteratur?

Jeg prøver å si at vi står i en historisk sammenheng og at et menneske er et menneske; – dette fant vi ut lenge før opplysningstiden. Hva så? Et helvetes slit er godt for karakteren. Melankolien ligger i tiden som kreativ stimulans, og vi må la den slippe til. Vi må kjenne stormkastene maltraktere legemet før den rene ånd kommer til syne. Først på kanten av stupet henter individet fram sine innerste og særegne kvaliteter, så vi alle kan dele utbyttet.

Så ringer mor og formaner. Vi må huske å kjøpe varme klær til vinteren, drikke tran, spise regelmessig, sove godt og lenge og spare på pengene. De mest frilynte mødrene opptrer lik preventiver med psykologtime for å nærme seg vår hverdag. Men da er mor i hvert fall ikke kirkegjenger, og kanskje hun både lever alene, røyker og banner. Når ikke Gud vil hjelpe, så kan mamma, for hun står jo alltid nær på et vis.

Mens medbeilerne myldrer rundt oss i alle fasonger. Kanskje er det vanskelig å svelge, men muligvis har ikke den andre det heller alltid tip-top. Studielånet kan være forsinket (som alltid) og kredittgrensen nådd, eller kjæresten har reist eller blitt gravid med en annen eller tatt livet av seg, nei, det kan ikke være så alvorlig. Bak skyene er himmelen alltid blå, og i mellomtiden kan man skrive dikt eller sitte på PC-laben. For utfordringene er til for å møtes. I ekstreme tilfeller kan vi jo møte dem sammen; - tenke på å sende noen dikt til et forlag etter jul, eller spørre om fyr hos goretex-dama som går fra lesesalen når den stenger, eller spandere en øl på noen man ikke prøver å sjekke opp.

– Samisk Litteratur bør inkluderes

- UiTø bør være annerledes. Man bør avspeile hvor man er plassert i verden, sier Harald Gaski, professorstipendiat på samisk litteratur.

Marianne Søndmør
Siri Vaggen Olsen (foto)

De samiske studiene er i seg selv internasjonale studier. Gaski har stilt spørsmål ved profilen og pensum til blant annet nordisk. Samisk litteratur er ikke representert her. Dette er symptomatisk for flere, såkalt inkluderende studier.

Kapasitet og definering av fag

Tradisjonelt bunner deler av problematikken i hvorvidt man skal velge en, i dette tilfellet nordisk, geografisk eller språkhistorisk tolkning av studiet. Faghistorisk sett har nordisk konsentrert seg om den germanske greinen.

- Deler av den faglige utfordringen ligger i det internasjonale aspektet av studiet, i det å skape spennende møtesteder teoretisk og praktisk mellom det regionale og det lokale. Passer for eksempel nordisk, i sin nåværende form, inn i den «internasjonaliserte» tanken? Dette er et sentralt spørsmål i forhold til UiTøs profil, sier Gaski.

- Vi er forsåvidt mange nok til å gi det primære tilbudet i de samisk-relaterte fagene, men muligens ikke mange nok med vilje til nyskaping, slår Gaski fast. Målsetting her går ut på å ivareta kulturelle og historiske interesser som berører urinnvånere.

- Skal man snakke om noen nordiske folk må det jo bli samene, fortsetter Gaski.

Aktualisering av fag

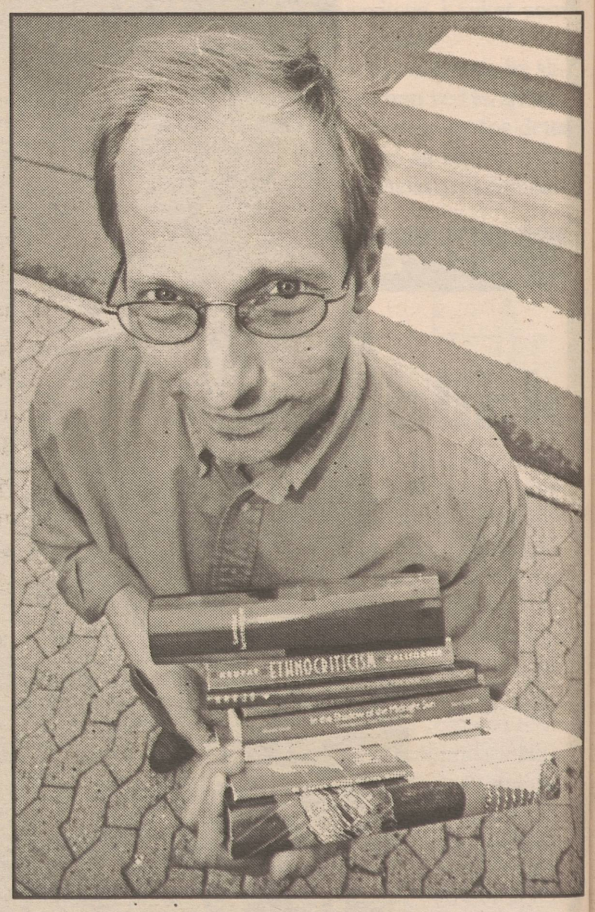
Bakgrunnen for Gaskis interesse av å supplere nordisk med samisk litteratur bunner i arbeidet hans med en bok om urfolks litteratur. Gaski trekker frem paralleller til enkelte amerikanske universitet. Her er det nærmest obligatorisk å inkludere indiansk litteratur i engelskstudiene. Gaski tror det man mangler ved deler av UiTøs studier, er en kombinasjon av vilje til utradisjonell nytenkning samt rekruttering. Skal man få studier, som for eksempel nordisk og sosialantropologi, aktualisert, bør man også nyansere det komparative aspektet hvor regionale spørsmål berøres.

- I forhold til en regional tankegang kunne en nevne en rekke temaer av cirkumpolar interesse, sier Gaski. - Og i realiteten burde UiTø for lengst startet planleggingen av et eget urfolks kulturstudium dersom en virkelig mener noe med satsing på urfolksforskning.

Interesse og tilbud

Med hensyn til nordisk ville en mulig løsning være å få samisk litteratur innunder den nordnorske bolken. En annen mulighet ville være å få til et vektallsemne innen faget. Det som har forandret seg de ti, femten siste årene er interessen for samisk utenfra. Gaski innrømmer at han fra tid til annen oppfatter seg selv som en godsekspeditør for henvendelser om samiske stedsnavn til forespørsler om gode fiskevann på Finnmarksvidda.

- Klart man har instanser som UNIKOM og Samisk Senter, men disse har primært et administrativt ansvar for aktiviteter generert av fagavdelingene.Gaski mener noe av problemet ligger i at man ikke har et klarert ansvarsforhold. Ingen særskilte institutt har et direkte ansvar for spørsmålene som reises.

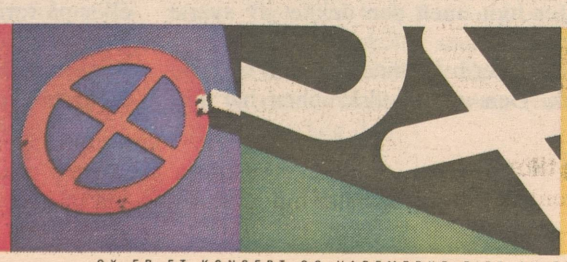
Marginalisering betyr ikke navlebeskuende, mener Harald Gaski.

BATES ALLEN / CUCUMBER

I 1968 fortalte en eldre, russisk dame, som hadde vært Rasputins elskerinne, at hun hadde en treeske med hans penis på nattbordet. Ifølge Rasputins biograf Patte Barham var organet omtrent 30 cm langt og så ut som en svart, overmoden banan.
Beskrivelsen ble supplert av Rasputins datter Maria som opplyste at organet i sine velmaktsdager "i fullt oppreist tilstand målte godt og vel tretten tommer." Rasputins attentatsmenn amputerte organet, og i tumultene havnet det i hendene på hans elskerinne. Hun tok det med seg og flyktet til Paris.

Njet!

På overflaten er Ox en boksavis med stadig nytt og interessant redaksjonelt stoff. Inni er Ox melk i fire smaksvarianter: Streit Sjokolade, Mango Melon, Mocca Sjokolade og Solbær med Lakris. Ox får du på bensinstasjoner, i butikker, kiosker og i de fleste skolekantiner. Alt, og mye mer blir videreført på internett: www.ox.no

OX ER ET KONSEPT OG VAREMERKE EIET AV TINE NORSKE MEIERIER BA © 1998 OX READMILK AS

Sopp – snadder el

Hva som er godt, kan spises eller giftig er et kapittel for seg. Derfor serverer Utropia deg fem sikre snaddersopper på et fat.

Lys piggsopp

Irene Foss

Forekomst

Soppen vokser i perioden juli til desember, der den er å finne i blandings-og barskog med mose. I Nord-Norge vokser den så langt nord som til Alta.

Kjennetegn

Hattens farge varierer fra lysegul, kornbrun til guloransje. Formen er først hvelvet, deretter flater den seg bredt ut. *Hatten* er nedtrykt i midten.

Piggene er nedløpende, skjøre og svært tettsittende. Fargen varierer fra gulhvit til lakserosa.

Stilken er fint fløyelsaktig med litt variabel form. Fargen er noe lysere enn hatten.

Kjøttet er fast med en gulhvit farge. Det lukter nesten ikke og har en mild, god smak.

Bruk

Lys piggsopp er en god matsopp. Av piggsoppene er det bare lys piggsopp som er spiselig

Forvekslingsmulighet

Lys piggsopp har ingen farlige dobbeltgjengere. Den kan trygt plukkes.

Matriske

Forekomst

Matriske er å finne i granskog, blandingsskog og furuskog i perioden juli til oktober.

Matriske omfatter både furumatriske og granmatriske, begge er spiselige.

Kjennetegn

Som ung matriske er *hatten* hvelvet, senere får den mer form av en flat trakt. Fargen er oransjerød med grønne soner.

Skivene er fastvokste og beveger seg nedover stilken. De vokser tettsittende og er sprø å ta på. Fargen er oransje, men gammel sopp har ofte grønne flekker.

Stilken er kort og hul med en oransjerød farge pyntet med fargede groper. Av form er den glatt og slank.

Kjøttet er både sprøtt og gulaktig med gulrotfarget melkesaft.

Bruk

Matriske er en fin matsopp. Siden matrisken ofte har mye mark i seg, bør den renses der og da. Hos alle risker pipler det frem melkesaft når du gjør et snitt i hattekanten. Det bør merkes at det bare er den risken med gulrotrød melkesaft som er spiselig. Nemlig matriske.

Rødskrubb

Forekomst

Soppen vokser i perioden juni til oktober. Den er å finne under bjørketrær og er vanlig over hele landet.

Kjennetegn

Hatten har form som en bred pute og full av kjøtt. Fargen er oransje eller okerrød. Den varierer mellom å være tørr, lodden eller litt klebrig å ta på.

Rørene er lange og hvite, senere får de en mer læraktig farge. Hos ung sopp varierer fargen fra gråbrun til nøttebrun, mens den gamle soppens farger beveger seg fra vinrød til blekgrå.

Stilken er lang, omtrent 8-15 cm. Fargen er hvit, men den dekket av svarte skjell.

Kjøttet er hvitt med god lukt og mild smak. Den unge rødskrubben har fast kjøtt, som senere blir løsere. Et spesielt kjennetegn er at *kjøttet* blåner i kontakt med luft.

Bruk

Rødskrubben er en meget god matsopp. Ytterst få kan få vondt i magen, prøv en liten porsjon første gang.

Forvekslingsmulighet

Kan forveksles med andre røde skrubbsopper, alle spiselige.

NB! Generelt om rørsopper

Et generelt råd om rørsopper er: "Alle rørsopper som ikke er rød på stilken eller på rørmunningene eller begge deler, er spiselige. Da spesielt steinsoppen, som har et hvitt fiskegarnsaktig mønster øverst på stilken.

er "siste nattverd"

Kantarell

Forekomst

Soppen vokser i perioden juni til og med november og er å finne i løv-og barskog.

Kjennetegn

Hatten er glatt, eggegulfarget og med mye kjøtt. Den er først hvelvet, men får senere form av en trakt.

Ribbene er forbundet med hverandre i et årenett, som går nedover stilken. Og er av samme farge som hatten.

Stilken er smalere nederst og utvider seg oppover. Med en fyldig og fast konsistens.

Kjøttet er fast med en farge som varierer fra hvit til blekgul. God aromatisk lukt.

Bruk

Kantarellen er en svært god og populær matsopp. God holdbarhet.

Forvekslingsmuligheter

Kantarellen kan forveksles med falsk kantarell. Den er ikke giftig, men heller ikke særlig god.

Matblekksopp

Forekomst

Matblekksopp vokser i perioden juli til november. Den er å finne gruppevis i hager, gressplener, i parker og i veikanter.

Kjennetegn

Hatten er hvit med en sylindrisk form. Som ung er soppen forholdsvis glatt, men senere vokser det frem grove, myke og utstående skjell. Toppen utvikler en brunlig farge. *Hatten* blir etter hvert blekkfarget, samtidig som den ruller seg opp fra kanten.

Skivene er av form svært tettsittende, frie og brede. Fargen går fra å være hvit til rosa og deretter til blekk

Stilken er hul og fint trevlet, med myk ring rundt.

Kjøttet har både god lukt og smak, av form er det løst og tynt. Hos de yngre soppene er fargen snøhvit.

Bruk

Meget god matsopp. Det bør merkes at bare ung, hvit sopp er spiselig. De mørke delene må skjæres vekk.

Soppkontroll

Har du plukket snadder middagssopp eller "siste nattverd"? Da stikker du innom *Tromsø Museum*, der soppkontrollører sjekker soppen for deg.

Tromsø Museums berømte soppkontroller ble avviklet forrige søndag, men den ivrige sopplukker trenger ikke fortvile av den grunn. På forespørsel fra Utropia forsikrer biologiavdelingen ved museet at tilbudet står ved lag, om enn ikke i organiserte former. Alle sopplukkere kan stikke innom museets biologiske avdeling, der soppen blir sjekket av fagfolk.

Dumme tider

Et aber med avviklingen av soppkontrollen er at kontrollørene blir mer utilgjengelige. De er ikke lenger tilgjengelige i helgene, men må oppsøkes i ukedagene. Museet har først og fremst tilrettelagt mandag formiddag for kontroll, men understreker at fagfolkene er tilgjengelige hele uken. Man må bare sørge for å komme i arbeidstida.

Soppkontrollørene er å finne i dagene mandag til fredag, der de er tilgjengelige fra klokken 08.00 til klokken 15.45

Viktig å spørre!

Sopper kan være vel så skumle som de er gode. Selv om du i utgangspunktet er helt sikker, er det viktig å sjekke det du har i kurven. Dette kan vel best illustreres med et eksempel fra soppkontrollen i Oslo. En dame på sopptur kom over en haug av sjampinjonger og plukket kurven full. På vei hjem, for å lage et herremåltid for mann, barn og seg selv, stikker hun innom soppkontrollen for å vise frem fangsten. Hun legger soppkurven på bordet og stirrer utfordrende på kontrolløren, som på sin side ser ned i en stappfull kurv. Dessverre for henne (eller kanskje vi bør si heldig for henne), ser han ingen sjampinjonger, men en pen samling av hvit fluesopp. Og siden hvit fluesopp er dødelig, kan man virkelig snakke om "det siste nattverdsmåltidet". Konklusjonen blir at det er bedre å spørre for mye enn å spise seg død.

Verd å merke seg

Nedenfor følger det noen nyttige tips for alle og enhver.

Soppsesong

Siden sommeren var så tørr som den var, begynte soppsesongen senere enn vanlig. Og siden dette gjelder Nord-Norge, kan man trygt si at soppen står til frosten kommer.

Gode soppsteder

Tromsø Museum har anbefalt følgende steder: På selve Tromsøya er Prestvannet, Charlottenlund og området rundt kurbadet verd et besøk. En av Utropias kilder var der for en uke siden og rapporterer om mye sopp. Finnvikdalen og Håkøybotn på Kvaløya er nevnt som gode soppsteder. Når det gjelder fastlandet er særlig Tønnsvikdalen nevnt. De organiserte soppturene museet organiserte i sommer dro dit.

Små huskeregler

Sikre soppsteder er i blandingsskog, lovskog og granskog. Først og fremst der skogbunnen er forholdsvis tørr.

Mattips

Hobbygastronomer og andre interesserte anbefales å kikke i E. Wiborgs bok, "Mine soppgleder". Obligatorisk for ivrige lesere av Utropias matspalte.

Kilder:

Artikkelen er bearbeidet i samarbeid med mykolog Arve Foss ved Høgskolen i Nesna. Stoffet, inkludert bildene, er hentet fra Hans E. Laux *"Spiselige sopper og deres giftige dobbeltgjengere"* / Kosmos, Stuttgart/Egmont Bøker Fredhøi.

Flerkinoanlegg i år 2000?

Kinostyret, med leder Peter Reinholdtsen i spissen, har arbeidet intens i to år for at det skal bygges et flerkinoanlegg på rådhustomta i Tromsø. Der skal det også bli plass til nytt folkebibliotek og rådhus i samme kvartalet.

Turid Espelund
Ken Mølmann (foto)

Ideen går ut på å fortsatt bruke foajeen i Fokus som inngangsparti, for så å bygge en underjordisk gang til nybygget. Der skal det være seks kinosaler med til sammen 610 sitteplasser. I tillegg vil det bli bibliotek, kontorer for kommunens ansatte og kommunestyresal. Behovet for en mer fleksibel løsning enn det Fokus har, ble allerede diskutert da Fokus kino skulle bygges i 1972. Monumentalbygget ble imidlertid vedtatt bygd, men det er fortsatt ikke helt ferdig fordi pengekassa gikk tom. Bygget mangler dermed fortsatt både koppertak og kuppel. Nå er situasjonen den at man står med to kinosaler som er for kostbare å drive i forhold til bruksutnyttelsen. Det gjør at man faktisk ikke har mulighet til å gi det tilbudet som en by på Tromsøs størrelse bør ha.

– Vi må prioritere hardt for å klare balansen mellom det å kunne gi et bredt tilbud, samtidig som vi må kjøre på det kommersielle for å få inn de nødvendige kronene, sier Berg.

Privat drift?

Det har også meldt seg flere private interessenter til kinodriften i Tromsø. Konsern som Schibsted og Svensk Filmindustri er på banen og vil bygge kino for egen regning, for så å leie ut til kommunen. Dette er firmaer som har fordel av å ha egen filmdistribusjon, og kan dermed utnytte egne ressurser.

– Faren med å la private overta er at vi da vil miste kontrollen over bredden i visningene, og jeg har ikke tro på at det er plass til to aktører i dette markedet, sier kinosjef Berg.

Hvor står saken i dag?

Planene om et kommunalt flerkinoanlegg har nå kommet så langt at det ligger hos teknisk avdeling i Tromsø kommune. Der skal de utforme invitasjon til arkitektkonkurransen. Dette er et så stort prosjekt at invitasjonen må sendes til arkitektselskaper i hele Europa. Frist for å sende den ut er satt til 15. september, og med en returfrist på 3-4 mnd. Så kan vi bare håpe at den politiske behandlinga starter utpå våren engang.

Filmfestivalen, en vellykket markedsundersøkelse

27 - 31 januar 1999 vil Filmfestivalen bli arrangert for 9. gang. Festivalen begynte som en markedsundersøkelse i praksis. Behovet for et mer fleksibelt kinoanlegg og at tromsøværingene faktisk er levende interessert i film, blir sterkere bevist for hvert år.

Kinosjef Hans Henrik Berg prioriterer et bredt og kommersielt filmtilbud.

Behovet for et nytt flerkinoanlegg til 10 -årsjubileet må man nok se langt etter. Det er nettopp under den årlige filmfestivalen at behovet for flere kinosaler melder seg. Det å ha mindre lokaler for visning av smalere filmer er et must under festivalen. Til nå har man blant annet tatt i bruk Kulturhuset for å dekke disse behovene, en løsning som verken publikum eller arrangør synes er tilfredsstillende.

Studentene viktig

Et annet poeng er at byens studenter styrker behovet for å kunne vise flere smale filmer. Studenter er engasjerte mennesker som gjerne ser det man kaller smale filmer, filmer som ikke uten videre fenger allmuen.

Det er en direkte svakhet om man ikke greier å følge opp utvalget av filmer resten av året.

Høstens filmmeny

Allerede på torsdag 18. sept. starter det, og siden går det slag i slag:

18. september

– Bare skyer beveger stjernene
Norsk v/Torun Lian. Fått kjempegod kritikk!

– Godzilla
Monsterfilm. "En enorm, hittil ukjent skapning er på vei, og etterlater seg panikk og katastrofer i sine spor"

25. september

– Velkommen til Zarajevo.
Halvdokumentar

– Alle elsker Mary.
Amerikansk komedie. "Sommerens største latterbombe"

1. oktober

– Dei mjuke hendene.
Norsk dokumentar fra et aldershjem i Sandefjord av Margreth Olin.
"Vi er forenet i lengselen efter hendenes innside"

9. oktober

– Et perfekt mord
Med bl. a. Michael Doughlas

– Redd menig Ryan.
Om D-dagen i 1944. Sterk og dramatisk med blant annet Tom Hanks

16.oktober

– The X Files
Alle kjenner vel den!

30. oktober

– Zorro - den maskerte hevneren
"Etter 20 år i fengsel starter Don Diego jakten på sin etterfølger"

Tromsøs første kaffebar: Kaffebønna

Hilde Holmefjord

Kaffebønna åpnet for fire uker siden. Jeg tok turen for å prøve den ut. Solfylt lørdagsformiddag, fullt ute rundt de sølvfargede bordene, duft av kaffe når jeg beveger meg innenfor dørene og en kø av mennesker som vil bestille. Her er høye barkrakker langs vinduene, nøkternt interiør og travle kaffemakere bak disken. Melken skummes, jeg sikter meg inn på en ledig krakk for å oppdage et skritt senere at den var opptatt den også. En kaffebar er ikke et sted man blir sittende i timevis å skravle. Det er et sted man drikker sin kaffe, leser avisen og går igjen.

Det er ikke plass det er mest av på Kaffebønna. Ifølge den ene av de to eierene, Bjørn O. Helberg som jeg senere klarer å få noen ord fra, er hele kaffebaren på spinkle 35 kvadratmeter. Foruten Bjørn O. Helberg eies Kaffebønna av Christian Gulbrandsen som før har jobbet 6 år på Le Mirage.

Hvordan har det seg at noen starter kaffebar ?

– Litt tilfeldig at det ble akkurat kaffebar, jeg har alltid vært glad i å lage mat og har lenge hatt ambisjoner om å starte en kafé eller restaurant, sier Helmer.

– Jeg fikk interesse for kaffe først for noen år siden da jeg bodde i Oslo, og ideen om å starte kaffebar ble født, fortsetter han.

Ja ,det virker da som om behovet har vært til stede, tenker jeg, og ser rundt på de avislesende, kaffedrikkende, og skumslikkende menneskene rundt om i lokalet. På menyen til kaffebønna står et helt register av forskjellige kaffesorter. Av fast føde kan de by på bagels med bläbærsyltetøy, vegetar eller tunfisk samt ostekake og sjokoladekake. Kakene er hjemmelagde og de har spesiallaget konfekt.

– Målet er å være best på kaffe. Derfor er det kaffe vi har mest av. Vi har valgt ut noen klassikere som cafe latte, og noen litt mer uvanlige som spansk cortado og iscappucino.

Bjørn O.Helberg unnskylder seg og lager en espresso til en koffeinhungrig kunde. Jeg spør en ung avislesende mann om ostekaken smaker.

– Utrolig god, sier han og tilføyer: kaffen er mer enn bra den også..

Jeg får selv en caffe latte i hånden, finner endelig en ledig stol og nyter den, for kaffen er virkelig bra.

Lill Lindfors synger Edith Södergran: *"Ett liv"*

Kirkelig Kulturverksted

"Det anstår mig icke att göra mig mindre än jag är", sa *tingeltangelmakeren* Edith Södergran(1892-1923).

Den svenske dikteren tekster spinner rundt eksistensielle spørsmål og antrosopofi. Senere vendte hun seg mot Kristusgestalten og evangeliene, for å nevne noe. Södergran er i det hinsidige.

Den norske forfatteren og pianisten Kjetil Bjørnstad står for musikken mens svenske Lill Lindfors synger. Begge med tidligere utgivelser på Kirkelig Kulturverksted. Sistnevnte har tidligere turnert med sine samba og gladjazz-show(!). Likevel er Lindfors i besittelse av en intim og tidvis ru stemme. "Månen" er smakfullt komponert der Lindfors virkelig skaper flyt og kontraster. Nå må det selvsagt nevnes at det å bruke Södergrans tekster i seg selv er en takknemlig oppgave. Det blir nærmest som å se en oppførelse av Shakespeare; uansett hvor elendig regien er , vil alltid teksten være et bærende element i seg selv. Klassikere som "Landet som icke är", "Kyrkogårdsfantasi" og, selvfølgelig, "Ett liv" er noen av tekstutvalget som er foretatt.

" *Vad allting som är dött er underbart och outsägligt: ett dött blad och död människa och månens skiva.*"

Det gjør seg best med flygel og vokal. Gitarstrofene og rytmiske sekvenser skaper, for undertegnede, en fremmed lystighet som ikke hører hjemme i teksten. Tekst og melodi er ikke alltid i overensstemmelse. Hver sin tolkning, naturligvis.

MS

Vietnam Express:

Poetiske og politiske tilsnitt

I samarbeid med Riksutstillinger, Mai Gallery i Hanoi samt Den Kongelige Norske Ambassaden i Hanoi er det en bemerkelsesverdig vandreutstilling som gjester Nordnorsk Kunstmuseum..

Marianne Søndmør
Asbjørn Moem (foto)

Vietnam har vært et lukket land. Lenge har man hatt en begrenset tilgang på informasjon om kunst. Selv om man skulle tro at utstillingen "Vietnam Express" bar preg av dette, er det et overraskende samtidig uttrykk å finne blant de ti vietnamesiske kunstnerne.

Unge kunstnere

– Her er likhetstrekk med norsk samtidskunst, sa utstillingsdirektør Morten Eid til en begeistret forsamling sist Lørdag. Utstillingen viser noe av mangfoldet i teknikker, stiler og uttrykk blant de yngre kunstscenene i dagens Vietnam. De fleste kunstnerne er fra Saigon-området med ulik politisk og kulturell bakgrunn.

Kraftige reaksjoner

"Vietnam Express" er en utstilling som berører flere temaer, blant annet heterofil og homofil erotikk, avstraffelse og tortur til mer mytiske og meditative bilder med munker, barn eller landsbyfolk. Der har vært flere ulike kontroverser rundt utstillingen, blant annet i Mjøndalen der en buss med Vietnamesere demonstrerte foran utstillingslokalene. Kanskje kan utstillingen bidra til en politisk forståelse? Flere av bildene har en liten spesialitet med et gjenkjennelig bildespråk og en form som kommuniserer godt. Bildene er organisert romvis der hver kunstner har sine bidrag, til sammen 40 bilder.

Poetisk og politisk

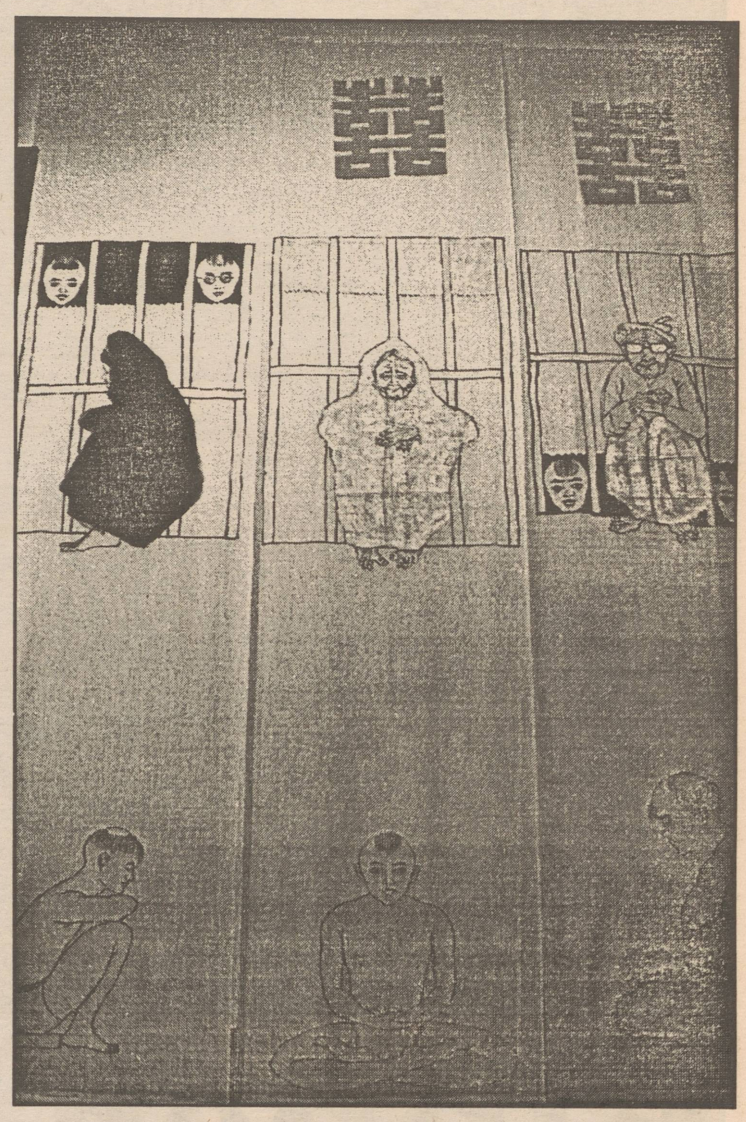
Den kvinnelige kunstneren Dinh Y Nhi er datter av en professor i maleri. Nhi startet sin karriere med å male naturalistiske bilder og tok en overrasket vri da hun begynte med sine mørke og dystre guachemalerier. Selv sier hun at det er marerittene og hallusinasjonene hun maler. Nguyén Minh Thánh bidrar med tekstilkunst i form av "banner" som gir lette assosiasjoner til de kinesiske veggavisene. Selv bedyrer han at installasjonene er kjemisk fri for politisk undertekst og fokuserer på tradisjoner under slagordet "Langt liv og god helse". Påfallende er det likevel å se symboler som lett kan tolkes inn i en politisk kontekst som viser unge hjernevaskede munkegutter eller desillusjonerte gutter bak et gitter omkranset av enslige eldre kvinner.

Theong Tân er kunstneren som har skapt furore med sine akrylbilder med mulige homofile undertoner. I eget rom kommer bildene klarere frem.

Bildene til Nguyén Quô Hôi er preget av en meditativ inderlighet. Titler som "Sleepwalking" og "Late afternoon", som viser et enslig menneske omkranset av mektig natur, vitner kanskje om en lengten etter å få være alene i naturen. Vietnam er et land på størrelse med Norge men med over 70 millioner innbyggere.

– Vietnamesere er et poetisk folkeferd, avsluttet Morten Eid.

Utstillingen er laget av Riksutstillinger på oppdrag av Den Norske Ambassade i Hanoi og med økonomisk støtte fra NORAD. Utstillingen varer frem til 11.Oktober.

Golde flater, installasjoner og transporterbare paneler er noe av det "Vietnam Express" rommer.

URNEVALG – STUDENTSTYRET 1999

Har du og dine politiske meningsfeller lyst til å sitte i Studentstyret? De politiske representanter velges ved urnevalg. Årets valg går av stabelen i uke 42, altså i perioden 12.-16. oktober.

Retningslinjer for politiske lister:

- Lister skal være Studentstyrets AU i hende senest tre uker før valget, dvs. 21. september 1998.
- Listene skal inneholde så mange navn som det skal velges representanter.
- Listene skal ha en tittel som angir hvilken gruppering som står bak forslaget.
- Hver liste skal ha en tillitsperson som underskriver listeforslaget og som er kontaktperson for listen.
- Navnene på listen stilles opp i nummerert rekkefølge og skal i tillegg inneholde hvilket fakultet kandidatene kommer fra.
- Forhåndskumulering er tillatt, og angis ved at vedkommendes navn føres opp to ganger etter hverandre.

Listene leveres org.sek. på Studentstyrekontoret i Hovedgården. Nærmere informasjon på tlf.nr. 776 44 202,eller mail: *orgsek@sst.org.uit.no*

Finner er rare

22 Pistepirkko er et av de få band fra Finland som har slått igjennom til et stort publikum. Her i Tromsø har de også fått et par håndfuller trofaste fans. Etter strålende kritikker etter sin opptreden på forrige PMF, og av deres siste plate, "Eleven", var nok forventningene store hos de vel 250 betalende i Aud Max på lørdag.

Håvard Stangnes
Asbjørn Moe og
André Kvernhaug (foto)

Første halvdel av lørdagens konsert stod i innadvendthetens tegn. Etter en lavmælt åpningslåt, "Hey man" fra sisteplata, fulgte den ene sære låten den andre. Det virket som om bandet hadde bestemt seg for å være så hemmelige som mulig, og publikums forventninger ble nok ikke helt innfridd. Dette resulterte i en rekke mishagsytringer fra salen, og førte til en litt dårlig stemning i lokalet. Toppen ble nådd da noen kastet en halvliter på scenen, rett i synthen til keyboardist Asko. Folk som har så mye imot musikken som blir spilt kan heller gå, isteden for å forsure stemningen for de som vil oppleve konserten. I det store og hele tror jeg bandet sleit for å få publikum på sin side på lørdag.

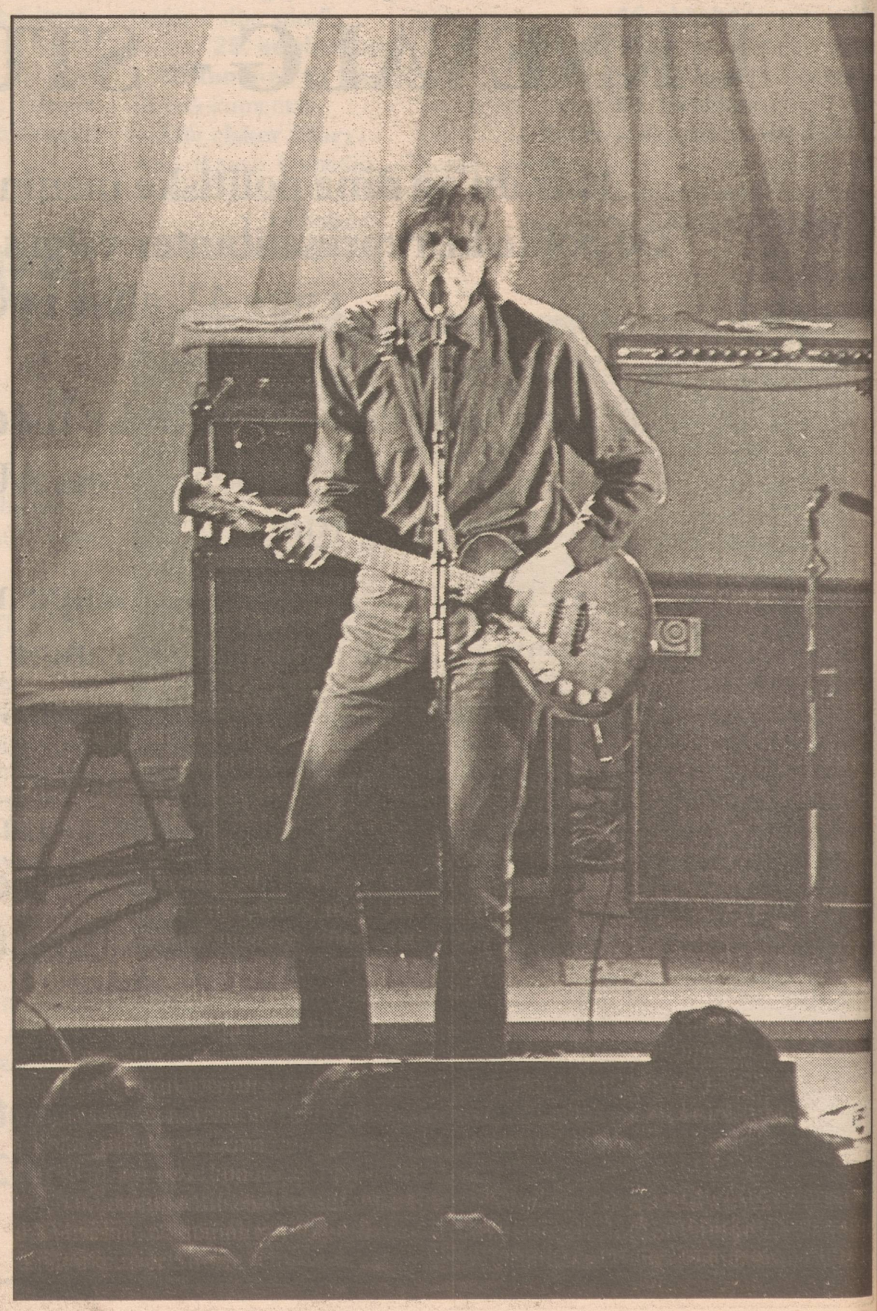
Sært = bra?

Etter tre kvarter begynte imidlertid 22 Pistepirkko å dra i gang litt mer hardtslående materiale. Publikum fant fram foten og stemningen steg betraktelig. Men hva med å kjøpe en bassgitar? Synthbass fungerer kanskje bra på plate, men live blir det liksom litt tynt. Mange vil kanskje si at nettopp det er med på å gi musikken særpreg, men takke meg til en god gammel Fender Presicion.

22 Pistepirkko er noe for seg selv, men det blir man kanskje av å vokse opp i Utajärvi i Nord-Finland. Vokalist/gitarist PK har en svært lys og særegen stemme, og en engelskuttale som får Björk til å høres ut som Margaret Tatcher. Dette gjør at bandet får et uttrykk som egentlig ikke ligner noen andre. Sært er dog ikke alltid det samme som bra.

Fjernsynsteater

I gode gamle dager sendte NRK fjernsynsteater hver tirsdag. Var man riktig heldig var det i tillegg en finsk produksjon. Nakne, bleike menn med øks ute i minus ti grader og avkappede fingre på hoggestabben. Jeg og flere med meg forstod egentlig aldri helt poenget. Men det var helt sikkert kunst. På en måte satt jeg igjen med den samme følelsen etter 22 Pistepirkkos konsert. Musikken har både særpreg og en viss sjarme. Bandet ligner ikke på noen andre. Likevel klarte jeg ikke å la meg rive med. Mange musikkjennere vil nok være uenige med meg. Noen vil muligens kalle det kunst. Det er sikkert jeg som er rar, men jeg skjønte ikke helt poenget.

Vokalisten PK har en engelskuttale som får Björk til å høres ut som Margaret Thatcher.

No means no Punk

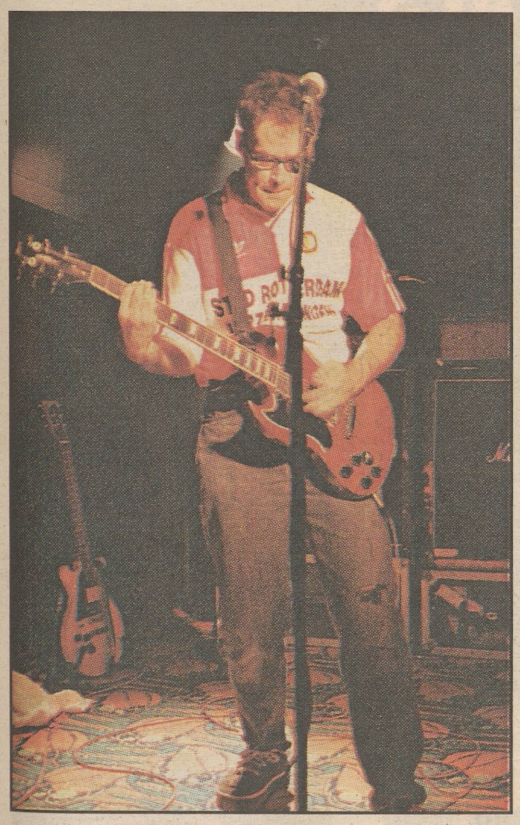
SubSirkus holdt fullt hus med over to hundre betalende på tirsdag. Tromsøpublikummet viste kresen smak og presset veteranbandet til yttergrensene av hva god hardcore punkrock kan oppvise. Bandet selv nådde ekstase da vokalist Rob Wright kastet seg på bærende hender og overlot mikrofonen til tilskuerne.

Andreas Knudsen
André Kvernhaug (foto)

Voksne gutter med hullete rosa dongeri, fotballskjorte og gode oldschool grimaser over hoppende godt humør. Nomeansno fra Canada har nådd store høyder innenfor sin genre siden brødrene Rob og John Wright begynte sammen i 1978. Med tjue år på baklomma ble konserten i byen redusert til et utvalg av en tydeligvis mangfoldig karriere.

De første låtene bar preg av å være slagere fra turnering over flere kontinenter, da musikken ikke viste seg vanskelig å svelge for publikum. God treff første halvtime ble avløst av tyngre gitarriff og slackere beat med klare hentydninger til metall og heavyrock. Vi noterte også mange gode eksperimentelle elementer fra åttiåras grunch. Stemningen ble imidlertid dempet og ga usikkerhet bakover fra de første rekkene av fans foran scenen. En lengre periode med ensformig jamming ble møtt med skepsis som etter hvert stoppet mye av både dansing og bevegelse.

Overraskende høydepunkt

Nomeansno demonstrerte under hele konserten overlegen beherskelse av teknikk. Kommunikasjonen med publikum var absolutt tilstede. Det som lød monotont for mange, fikk publikum til å minne om middelaldrende jazzentusiaster i taus beundring av stil og instrumentering.

Liten kjennskap til repertoaret kan ha vært grunnen til den avventende holdningen blant publikum, og listen lå høyt for å gjenvinne en ekte konsertstemning. Store deler av publikum trodde showet nærmet seg avslutning, og begeistringen ble derfor intenst utløst da Nomeansno klarte å finne tonen igjen. Redningen inntraff med klassikeren "Mode", som blåste all misnøye bort. Folk reiste seg fra bord og stoler over hele lokalet i en panikklignede oppvåkning, stormet framover og lagde nesten festivalpress mot scenekanten. Brødrene Wright og gitarist Tom Holliston holdt innertieren på kornet og gav nummer etter nummer med tett lydbilde. De hadde på forhånd gått av scenen og kommet inn igjen for ekstranummer, som uventet ble en hel ekstra konsert.

Bandet produserte mer renskåren punkrock uten å gå på akkord med egen stil, og trommis Rob presiserte selv overfor Utropia at Nomeansno ikke forbinder seg med noen spesiell kategori med sin musikk. Arrangør Erik Eidissen var strålende fornøyd og lover videre satsing. Han gir oss kveldens kommentar fra en av fansene: "*Så* gamle menn! Har de nitroglyserin-tabletter med seg?"

Krevende tilhørere

For å gi et mer fullstendig bilde av konsertopplevelsen lot vi publikum selv få uttale seg over øl og sigaretter mens Nomeansno spilte. Harde dommer og stor begeistring gikk hånd i hånd:

Kim: "Dette er bra trøkk, men de spiller det samme hele tida. Det er bra liv her og godt med folk. Og så er det god med øl!"

Rita: "Helt grei musikk og masse folk. Jeg har drukket seks halvlitere. – Hører ikke forskjell på låtene, men jeg er en dårlig musikk-kjenner."

Tony: "This is dull and boring!"

Katrine: "Trommisen spiller jævla tett, - jeg spiller trommer sjæl. Glad det ikke var så hardt som jeg hadde trodd. Kjempebra!"

Per Reidar: "Bra, snakk om punkens svar på Primus! Dyktige musikere, men det de hoster opp, appellerer ikke til meg. Lenge leve byråkratiet!"

Johannes: "Æ syns berre det e heavy og rocka, men ikkje heavyrock."

Ane: "Jævli rocka, tommelen opp! Får meg til å tenke på når jeg var 14!"

Her har vi fått med oss en dialog fra sumpen på SubSircus: Ståle: "Jeg synes det er kjedelig, jeg, men jeg trives blant mine kjempegode venner. Og så synes jeg Per Reidar Karlsen er kjempekos!" Per: "Og jeg er veldig glad i deg, Ståle!"

Terje (rett foran scenen under hele konserten):"Jævla kult show. Jeg har sett dem før, og de rocker like bra."
Per-syre-Christian: "Rockens eksistens er betinget i dens fraværende væren."

Panu (svett): "Når tid begynner konserten? Hva slags jævla band er dette!?"

"Bjarne"(kom tilfeldig): "Rytme! Jeg er godt fornøyd."

lovevirgin

Helén Eriksen er tilbake med sin unike blanding av hip hop-pop-jazz. «Lovevirgin» er definitivt en av årets mest spennende utgivelser.

Hvem har produsert Helen Eriksens album «Lovevirgin»?

- Jan Bang? ☐
- Tommy Tee? ☐
- David Eriksen? ☐

100% COLOMBIAN

FUN LOVIN´ CRIMINALS

Kriminelt bra blanding av funk, soul hip hop og rock fra Brooklyns bakgårds-herrer! Hør hva som skjer når selveste Barry White redder livet ditt!

Hva heter Fun Lovin´Criminals siste hitsingle?

- Love Unlimited (Barry White Saved My Life?) ☐
- Scooby Snacks? ☐
- Korean Bodega? ☐

beastie boys:

Fra hvilken by kommer Beastie Boys?

- New York? ☐
- Los Angeles? ☐
- San Fransisco? ☐

Ta med slippen til Free Record Shop (Jekta Handelsted, Tromsø) og få albumene til en meget hyggelig pris, samt mulighetene til å vinne hen-holdsvis 15 - 10 - 5 valgfrie CD er fra EMI's backka-talog som omfatter bl.a. Beastie Boys, Pink Floyd, Foo Fighters, Radiohead, The Beatles, Us 3, Blur, David Bowie, Frank Sinatra, og mange fler...

Navn: .....

Adresse: .....

free record shop

EMI

Hvilken stilling?

Likestillingsprisen til Gerd Bjørhovde

Avtroppende gruppeleder i Tromsø kommunestyre for Sosialistisk Venstreparti, professor i engelsk litteratur, initiativtaker og nøkkelperson for kvinnekonferansen «Women´s Worlds 99». Gerd Bjørhovde har mange hatter.

Marianne Søndmør
André Kvernhaug (foto)

– Jeg var jo bortreist da prisen ble delt ut så jeg har enda ikke sett begrunnelsen for tildelingen , men jeg er spent på å se hva de har vektlagt i arbeidet mitt, sier ei kvikk Gerd Bjørhovde. Hun som for en del år tilbake ble innkalt på teppet til universitetets toppledelse i forbindelse med arbeidet «Prosjekt Likestilling», før Kvinnforsk så dagens lys. Kritikken gikk ut på at Bjørhovde hadde "lekket" informasjon om dette arbeidet på et tidspunkt da den ikke skulle være tilgjengelig for offentligheten. Nordlys slo saken stort opp («Professor fikk refs»…), mens Gerd Bjørhovde på sin side kritiserte universitetet for manglende åpenhet. Nå er freden åpenbart gjennopprettet. Mener Bjørhovde at pengene kommer godt med?

– Vel, selv om vi forskere har et reisebudsjett, så kommer jeg nok til å bruke noen av pengene til å reise. Da tenker jeg praktisk i forhold til kvinnekonferansen. Jeg har nemlig allerede brukt opp årets reisebudsjett i denne sammenheng!

Bjørhovde lener seg bakover i kontorstolen innrammet av alskens kvinnelitteratur samt postkort med kvinneportretter.

– Apropos reising: Det slo meg for en tid tilbake at det er en rød tråd i det jeg har vært opptatt av og skrevet om, nemlig steder og identitet knyttet til disse. Det startet faktisk allerede med hovedfagsoppgaven min om James Joyce og hans «consciousness of place».

– De som reiser, reiser de til noe eller fra noe, er de personer "i drift"?

På spørsmålet om Bjørhovde finner seg til rette i uttrykket «være i drift» oppstår en pause.

– Drift høres litt negativt ut. Men det er klart at forskning i høy grad er motivert av det å oppleve, nysgjerrigheten og det å utvikle nye perspektiver. På den måten kan jeg vel også forsvare min interesse for viktoriatiden. Det er jo det som er det spennende med livet. Det å oppleve. Man begynner stadig på nytt.

– Du skriver blant annet i boka «Gå mot vinden» at det å flytte seg utenfor landskapet av vår forståelseshorisont er å begynne på nytt med språk, litteratur og identitet.

– Nettopp. Hvis man sier at et ord betyr det og det vil man aldri oppnå en meningsog verdiforskjell. Selv understreker jeg gjerne min yrkestittel: Det å være filolog impliserer jo nettopp «kjærlighet til ord». Som ung nytilsatt og samfunnsengasjert forsker på universitetet i Tromsø i 70-åra følte jeg av og til at jeg «burde» ha vært samfunnsforsker. Det å være humanist eller filolog ble opplevd som en slags luksusbeskjeftigelse. Men slik føler jeg det ikke lenger! I dag er det en mye mer utbredt forståelse av språket og kulturens betydning, også i universitets- og forskningsverdenen.

– Hvordan forholder Gerd Bjørhovde seg til det akademiske «esthablisment» ved UiTø?

De nye dekankappene ser absolutt pene ut, det er ikke det, men jeg må innrømme at jeg synes det er litt trist med all denne tilpassingen til «de andre». Vi er i ferd med å bli for like! Universitetet i Tromsø burde heller gjøre mer ut av å skille seg ut, gjøre mer ut av det å være «annerledes». Navneendringer forandrer i praksis ingenting. Det har i så måte ikke vært noen brutale omveltninger. Det har nok skjedd større endringer på de samfunnsvitenskaplige studiene, der man etter min mening gav opp prosjektet med å bygge ned faggrensene da man la ned det «store» samfunnsfaget.

Bjørhovde understreker imidlertid at det er viktigere å fokusere på hva man legger til fakultetene enn hva man kaller dem.

– Nord-Norge og Universitetet i Tromsø har en marginal beliggenhet. Men det er viktig å huske at det marginale blikket kan være verdifullt, det kan få frem andre perspektiver, vise tingene på en annen måte. Det er viktig at vi har selvtillit på dette. Jeg er selv en av urinnvånerne ved UiTø. Vi som er fremmedspråksfolk måtte ha en annen begrunnelse enn de som jobbet med lokalspråk og som var fra stedet.

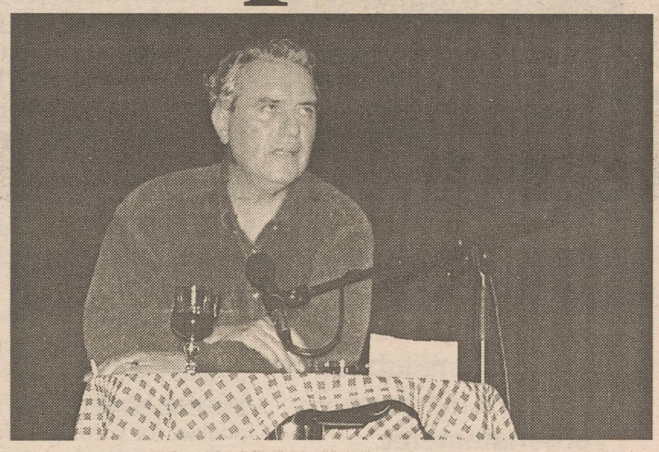
– Det var dette med kjønn og forskning. Hvordan kobler du virkelighetsforståelsen til kunnskap om kvinners levekår?

– Det er mulig at det er et sentralt spørsmål innenfor blant annet filosofien. For meg er det selvsagt at deler av virkeligheten er kjønnet, at vi mennesker er såkalte «gendered beings». Jeg snakker ikke her om noe biologisk. Videre: det er helt sentralt å snakke om feminismer i flertall. Det finnes nemlig flere former for feminisme. Det er derfor kvinnekonferansen heter «Womens Worlds». Snakker man om feminismer i dag, snakker man om muligheter, interesser, talenter og vilkår kvinner har innenfor ulike kulturer. Klasse, rase, hudfarge og seksuell legning er viktige faktorer. Dette viser at det er ulike uttrykk for undertrykkelse. Jeg snakket tidligere i dag med tre forskere fra Kamerun som gjester universitetet her nå. De fortalte eksempelvis om de mangler på rettigheter kvinnen har der hjemme. Etter loven kan ingen kvinner eie jord i Kamerun, selv om det er de som dyrker den. For meg blir dette meningsløst. Men det viser også at det fortsatt er behov for kvinne- og likestillingskamp!

Gerd Bjørhovde understreker at deler av virkeligheten er kjønnet.

En poetisk klovn ?

Tirsdag 8. september var det duket for semesterets første Litteraten, og Torgeir Rebolledo Pedersen var første navn som skulle ikles en stemme og en kropp.

Ingvild Holvik
Ragnhild Vik Nilsen (foto)

I og med Pedersens allsidige bakgrunn som arkitekt, medvirkende i kabaret, moderne teater, dukketeater, stuntpoet med mer, var det knyttet en viss forventning til seansen.

Undertegnede fantaserte om en en ekstremt karismatisk poet som ville røske godt opp i det flertallige middelaldrende publikummet med kraftfulle utblåsninger om kvinner, Gud, bikkjer og katter. Vel, Pedersen har forresten og blitt karakterisert som en poesiens Buster Keaton, ikke så lite treffende. Det var en stillferdig mann som inntok scenen, og han poengterte da også innledningsvis at et fellestrekk for poeter og stumfilmartister er at de ikke har det med å snakke så mye.

Skjevt blikk eller skakkjørt verden?

Pedersen har tidligere gitt ut syv diktsamlinger, og er nå klar med sin åttende. Første del av programmet spente over hele dikterskapet frem til den nyeste utgivelsen. De utvalgte diktene egnet seg godt for høytlesning. Versene følger ikke et fast metrisk skjema, men Pedersens språk preges av en rytmisk ekspressivitet, flytende, men aldri monotont. Alliterasjon (bokstavrim) er et fremtredende virkemiddel. Kraftfulle konsonanter bidrar i mange tilfeller til å gi diktene et maskulint preg. Diktenes subjekt er utpreget mannlig, oftere et "han" enn et "jeg". Det er mye kjøtt og kjærlighet i diktenes verden, som ellers spenner fra det hverdagslige til det eksistensielle. Diktene preges av et skjevt blikk på verden. De formidler originale perspektiver og tar ofte uventede vendinger. Pedersens opplesning var ledsaget av kronisk humring fra salen, innimellom avløst av skingrende lattersalver. Poetens opptreden var imidlertid ganske streit. I ett tilfelle reiste han seg og sang fram diktet "Syvende far er et annet sted", men den hese stemmen fikk ham til å avstå fra flere stunt.

Verden tatt fra hverandre

Kanskje er det Pedersens alvorlige fremtoning kombinert med diktenes, i noen tilfeller, tragikomiske innhold som har gitt ham stempelet som poetisk klovn. De fleste diktene balanserer likevel hårfint mellom det alvorlige og det morsomme. De avslører en slags melankolsk refleksjon under den ironiske overflaten. I seansens andre del ble vemodet tydeligere stilt til skue, da poeten leste fra høstens utgivelse " Blåveis fra". Stemningen ble mindre lattermild, publikum forholdt seg tause i lengre perioder. Undertegnede følte at det var den godt voksne delen av publikum som kanskje i størst grad kunne identifisere seg med den slitne tonen, i tillegg til en og annen gammelmodig ungdom. Men, selv om verden innledningsvis ble plukket fra hverandre bit for bit, ble den da heldigvis også satt sammen igjen mot slutten, i diktet "verden satt sammen": "..og gitt oss i en annen verden til hverandre." Tygg på den.

Ingen dumme spørsmål

Til slutt fikk man som sedvanlig lov til å stille spørsmål til forfatteren, og poeten viste seg som en reflektert mann som kan mer enn å bare spørre. Ingen spørsmål er selvfølgelig dumme på litteraten, det er bare herlig! Noen ganger har dette tredje og siste punktet på programmet en tendens til å trekke litt ut, men det gikk overraskende greit denne gangen. Det var sannsynligvis mange som brant inne med sine spørsmål. Kanskje var de bare overveldet av en kveld mettet med poesi på løpende bånd ? Pedersen kunne for min del gjerne ha lagt inn flere pauser, og da særlig mellom hvert dikt. Kanskje lot han det bevisst være. Det skal ellers sies at arrangementet fungerte svært bra. Men hvor var studentene?

Ordentlig origami

Til daglig jobber Akira Yamashita i et datafirma i Japan. Men i fritida er han origami-mester. Sist helg var han i Tromsø for å lære oss papirbrettingens edle kunst.

Vegard Bønes (tekst og foto)

Akira Yamashita og assistent i hektisk aktivitet med å reparere utstillingsbordet sitt etter at det har blitt ødelagt av et papirfly.

– Origami gir meg en helt unik mulighet til å bli venner med andre mennesker, uavhengig av språkbarrierer, sier Yamashita. Det kan brukes som en form for kommunikasjon, mener han.

På utstillingsbordet har Yamashita et utall av ting han har laget av papir. Demoner, samuraihjelmer, svaner samt et utall typer papirfly er bare litt av det han har bretta. Og ja, alle typene papirfly flyr bra, selv om de som har studert fysikk kanskje har litt problemer med å tro det.

Yamashita, som har holdt seriøst på med origami i syv år, forteller at fram til for få år var papirbretting mest vanlig blant barn. Det var først for tjue år siden at det ble mer og mer vanlig at også voksne drev seriøst med origami. Etter dette fikk det også status som en kunstform.

Men det er altså ikke origami som er Yamashitas levebrød, og derfor måtte han selv betale reisa til Norge.

ANNONSE

SORGGRUPPE

Har du opplevd dødsfall i nær familie eller vennekrets? Er sorgen tung å bære?

Det kan være vanskelig å konsentrere seg om studiene og å takle følelsene hvis man ikke har noen å dele dem med.

Nå inviteres studenter i sorg til å være med i en samtalegruppe om dette. Sorggruppen består av inntil åtte studenter, og møtes hver 14. dag.

Hvis du tror dette kan være noe for deg, ta kontakt med enten

Studentprest Tor Stranda, 776 44097

eller

Psykolog Dorrit Rosenkrantz, 776 44595

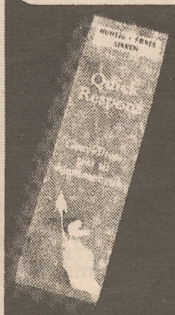
for nærmere informasjon og avtale.

GRAVID?

Quick Respons

graviditetstest til hjemmebruk

HURTIG • ENKEL • SIKKER

...OG TIL EN PRIS DET ER VANSKELIG Å SLÅ

Quick Respons er like sikker som de dyreste graviditetstestene på markedet. Dessuten er den hurtig og svært enkel i bruk.

Kun kr 59,–

Fåes på apotek

Så enkelt er det å bruke Quick Respons graviditetstest

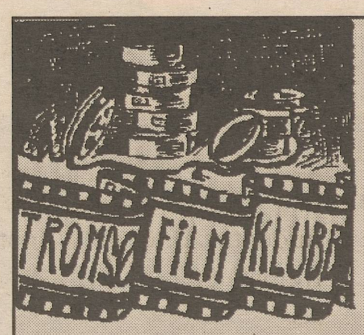
Ta vekk hetten og hold den perforerte delen i urinstrømmen i 5–10 sek. Alternativt kan testen settes ned i en kopp eller lignende med urin. Resultatet avleses etter 3 minutter.

Gravid (to streker)

Ikke gravid (en strek)

Håndtak

Hette

Sommaren er over, det er kaldt, video er ukult og Filmklubben syner bra filmar på Verdensteateret.

Asbjørn Moe

Dei som har sett Animania tidlegare får eit hyggjeleg gjensyn med noko av det ypparste arbeid innan animasjonsfilm. Er ein ukjend med detta fenomenet, har ein ein ting å gjera for å få ein flystart på filmhausten: Reserver laurdag 19. september til animasjonsfilmen sitt fantastiske og mangfaldige univers. Animania er sett saman av 10 ulike kortfilmar, der dei fleste har sanka statuettar og publikumsprisar på filmfestivalar omkring på heile vår klode.

Bob's Birthday (Regi: Alison Snowden og David Fine) -Oscar for beste animasjonsfilm 1995, **The Sound of Music** (Regi: Phil Mulloy) –Publikumsfavoritt Oslo Animation Festival, **The Monk and the Fish** (Regi: Michael Dudok) –Cartoon d'Or prisen 1995, **Balance** (Regi: Lauenstein & Lauenstein) , **Watching TV** (Regi: Christopher Hinton), **Gravitatsioon** (Regi: Priit Tender) –Beste debutfilm Oslo Animation Festival 1997, **The Saint Inspector** (Regi: Mike Booth), **The End of the World in Four Seasons** (Regi: Paul Driessen) - Prisar i Annecy, Montreal, Valladolid, Agoura Hills og Ottawa. **The Sandman** (Regi: Paul Berry)

Absolute Grimstad

Kortfilmar også søndagen, men no med figurar i levande live. Her vert vist høgdepunkta frå høgdepunktet for kortfilm i Noreg, Den norske kortfilmfestivalen i Grimstad. Helga Fjordholm, dagleg leiar for kortfilmfestivalen, har i samarbeid med kortfilmskapar Håvard Johansen plukka ut eit utval av dei beste filmane frå festivalen. Kva for filmar detta vert, er hemmeleg fram til 20. september klokka 15.

Kafkaesk paranoia

Alex Proyas presenterar **Dark City**. Laurdag 26. september sklir blant andre Rufus Sewell, William Hurt, Kiefer Sutherland, Jennifer Connelly og Richard O'Brian inn på filmlerretet i Verdensteateret. Ein naken mann vaknar i badekaret på eit hotellrom. Han har ikkje heilt oversikten. Han veit korkje kven han sjølv eller den daude dama i senga er, ei heller kvifor dei er der. Men telefonen ringjer, og der er ein som veit, han seier berre ikkje stort. Namnet er Dr, Sshreber og han fortel at badekarmannen har hukommelestap og at han gjer best i å fordufta fortare enn kvikk kvakk. På sin ferd treff mannen på Dei Framande. Dei har sjølvsagt ikkje reint kveitemjøl i sekken, og skapar raskt trøbbel for vår nyoppstandne mann. Samstundes slit han både med å finna ut av kven han eigentleg er og med politiet som er overtydde om at han er ein seriemordar med sju kvinnedrap på samvitet. Hans søken etter sanninga vert meir spanande enn tippekampen laurdag, nesten for spanande....

Norsk

Heilnorsk film frå 1961 med Toralv Maurstad og Henki Kolstad med fleire, akkompagnert av Egil Monn-Iversen, når filmklubben søndag syner Nils-Reinhardt Christensen sin film, **Line**. Forfattar-spira og eks- lettmatros, Jakob, kjem heim til Oslo etter å ha mønstra av i Amsterdam grunna psykiske problem. Den første han treff der er forleggjaren Gabriel Sand, som straks skaffar han ein hybel (med luguber historie). Ikkje lenge etter ilandstiginga treff Jakob på Line. Og Line treff Jakob. Trass i deira ulikskapar, utviklar forholdet mellom Line og Jakob seg, heilt til det som denna filmen i ettertid kanskje er mest kjend for: eit nærbilete av nakne kvinnebryst i ei kjærleiksscena, mest sannsynleg eit samleie. Men denna filmen er meir enn det. Den er god. Gå og sjå!

nettPreik

Snowboard

Det er september. Det går mot senhøst. Enkelte ønsker å forberede vintersesongen hva alpinsporter som blant annet snowboardkjøring gjelder. Vil du ha en kort innføring samt en personlig guiding kan du prøve ut *http://www.snowboardermag.com/* som har hype nettsider med en allsidig og stilren profil. Brettkjøring på nattestid, intervju med brettkjørere, guiding over steder i verden der de beste kjøreforholdene ligger, for å nevne noe. Hva med å stikke innom en lokalkjendis sider på *http://www.uio.no/~palfu/*
Her vil du finne verdifulle tips om hvordan trimme windsurf - utstyret ditt for optimal seiling.
På *http://www.nsbf.no/* er to tredeler av sidene riktignok ren reklame og unødvendig promotering av ulike produkter. Grei informasjon om aktiviteter, rankinger og lignende.

Haiku

Skulle du være interessert i den klassiske,japanske haikudiktningen anbefales du å lese enkelte bidrag av de store haikudikterne selv. På sidene til *http://www.big.or.jp/~loupe/links/ehisto/ehisinx.html* finnr du en liste over de mest kjente haikudikterne oppgjennom tidene samt prøvedikt av disse.
En folkelig og morsom variant av ulike haikuformer er å spore opp på *http://www.yahoo.ca/Arts/Humanities/Literature/Poetry/Haiku/Humorous/*. Her kan du for eksempel surfe innom den vanvittige diktsiden dedikert til, ingen ringere enn, Spice Girls. Disse haikudiktene finner du på *http://www.best.com/~milk/spice/poems.html*. Her er det mange syke tanker om krydderjentene og snodige idéer.

Kampanjen mot verneplikt

En heller interessant og informativ affære er det å svippe innom *http://pluto.wit.no/doogie/GA/huset/kmv/kmvhome.html* Egentlig er sidene hundgamle men de har flere bra artikler som er verdt å få med seg. Test derfor ut *http://pluto.wit.no/doogie/GA/huset/kmv/abc/frames.html?180,11* til en vurdering.

Har du tips til Utropias nettspalte?

Send en mail til *utropia@stud-org.uit.no*, da vel!

Vi noterer at...

... Monica Lewinsky endelig tar saken i egen hender, uten å gape over for mye. Eller var dette et alt for billig poeng?

... ekte dumhet kommer innenfra.

... det må være slitsomt å jobbe ekstravakt på psykiatriske avdelinger for tiden. Hver gang en pasient utbryter "jammen, jeg *er* statsmininster!" bør du tenke deg om to ganger før du utbryter "nei, den må du lengre ut på landet med."

... historiens tynneste mistillitsforslag har blitt fremmet mot studentstyrets arbeidsutvalg av 52 mat.nat.-studenter. Etter det Vi noterer at-redaksjonen har skjønt går mistilliten først og fremst ut på at studentstyrets arbeidsutvalg inviterte flere involverte i økonomisaka, i et håpløst forsøk på å belyse saken fra flere sider, *uten* å informere studentstyret, samt at arbeidsutvalget skal ha stilt seg kritisk til økonomiutvalgets bruk av 16.000 kroner til statsautorisert revisor.

Studenter annonserer gratis på:

Tlf: 77 64 42 83. Faks 77 64 51 99
E-post: utropia@stud-org.uit.no

Tavla

Seng til Salgs !
Tre måneder gammel, laget av tre 90 x 200 cm med bunn, uten madrass. Lite brukt, bare i helgene. HALV pris for 400 NOK.
Tlf: 936 84 025
Antal Csipa

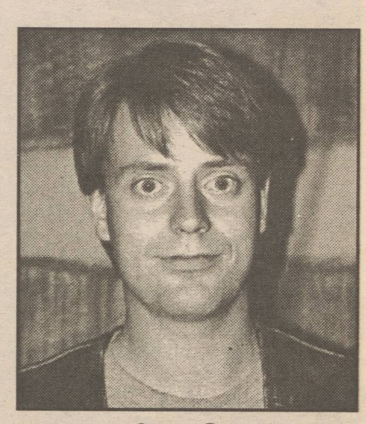
"Lite økologisk melkebruk i Valdres tilbyr praksis for student med bakgrunn i økologi, økofilosofi, etc. Du børha interesse for kommunikasjon med husdyr i praktisk arbeid. Kost og losji + lønn etter innsats.

Ulf Meyn
Nordselv. 1b 9020 Tromsdalen
Tlf 776 87213
Eller post via filosofiseksjonen ved UITØ

Har du sosialbøker å låne?
Jeg ønsker å leie bøkene dine frem til eksamen (grunnfag) i desember.
Jeg betaler 300 kroner i leie (gjerne samlet for alle).
hallgeirlt@hotmail.com eller ta kontakt med Utropia og spør etter Hallgeir.

Fire på rad

Hva gjør deg spesiell?

Arne Gya
Jeg er spesiell fordi en bestemt journalist i Utropia kommer til meg når han vil ha gode svar, og det er det som bygger avisa dem-mers.

Lene Dahl
Jeg synes ikke jeg er noe sånn spesiell, jeg er normal. Men jeg er en racer om morran´!

Anders Steinnes fra Skjold i Sunnhordaland
Jeg er stødig, livlig og hissig, men blir aldri forbanna. Har kunstnersjel, - ser det estetiske i alt mulig. Så har jeg yrkesstolthet.

Kai Sørensen, Trygg Vakt
Jeg kan ikke ha sex om morgenen. jeg er utrolig morgengretten. – Et b-mennenske.

Retur: Utropia, Universitetet–SVF, 9037 Tromsø

FOTO: GØRAN OKSAVIK

Mens vi venter på *Nord-Norgebanen*...

Nå har vi gått på skolen vel én måned. og de fleste er vel enig med meg når jeg sier at jeg ikke skjønner hvorfor jeg gledet meg til å begynne igjen med åtte-ni timers arbeidsdag/lesedag på slutten av ferien.

Går en lei av all lesingen er det ganske mye som skjer de neste 14 dagene:

Onsdag 16.september:
Hva med en temakveld på Blårock? Temaet er blant annet om kyuss/Monster og Magnet/ Fu Manchu. Det er Egon som er kveldens taler.

Torsdag 17. september:
Englebarn spiller på Rogers klokken ...

Det skal også holdes foredrag på Mack kjelleren med foreleseren Aud Johanne Kvalbein fra utenriks-departementet. Tema er "Hva skjer i Midtøsten?"

Fredag 18. september:
I dag kan du feire bursdag! Subsirkus fyller nemlig to år. (En god grunn til å feste.) Det blir klubbkveld med Per Martinsen.

Lørdag 19.september:
Begynn dagen med en kortfilm på verdensteateret. Filmen begynner klokken 14.30, og heter "Anamania".

Er du PR kåt? Da kan du i så fall ta deg en tur til Polarsenteret. Der skal Norges største tvgalla holde sted fra 19.00 til 02.00. Det vil bli levende musikk, med blant annet: Lasse Stefanz orkester, Drifters fra Sverige og norske Trond Eriks.

Søndag 20.september:
Årets tippeliga er ikke over enda, så gi din støtte til T.I.L på hjemmebane mot Moss. Kampen begynner klokken 15.00

Er du lei av alt som har med fotball å gjøre, kan du se enda en kortfilm på Verdensteateret. Filmen begynner klokken 15.00 og heter "Grimstad".

Mandag 21. september:
Er det fint vær tar du deg en tur til Tromsdalstind, hvis ikke kan du ta deg en fisketur, så får du gratis sunn middag.

Tirsdag 22. september:
Har du lyst på en venn til å gå i fjellet med, eller en som kan kjøre deg ut til Ersfjordsbotten?

Da kan du rappelere deg ned til Bodegaen mellom klokken 18.00 og 22.00. Der er det nemlig friluftskafè.

På Blårock er det filmkveld; "Black Adder 3", klokken 21.30.

Onsdag 23. september:
I dag skjer det på Teaterkafèen klokken 20.00. Øyvind berg skal ha opplesning på "Litteraten" klokka 20.

Torsdag 24. september:
I dag får du ikke tid til å kjede deg ; på kulturhuset er det moteshow, det vil bli to visninger. Den ene starte klokken 17.30, og den andre starter klokken 20.30.

På Skansen brygge blir det avholdt en jazz konsert med Ernst Viggo Sandbakk and Symphati orchestra. Konserten starter klokken 22.00.

Har du en forkjærlighet for kunst, tar du deg en tur bort på Tromsø kunstforening klokken 19.00. Skulpturer og foto av Gry Hege Johansen, Toril Rygh og Anne Lise Stenseth.

På Subsirkus spiller Tre små kinesere i kveld.

Forsalg av billetter på Amtmannens Datter og Platebaren.

Klokken 18.00 kan du ta deg en tur på Mack kjelleren, hvis du er i humør til å diskutere. Temat er " Urfolksrettigheter i Nord Norge". Leif Halonen (jordbrukssjef i Finnmark) og Loyd Villmo (fagdommer i lagmannsretten i Troms)har hvert sitt innlegg. Flere sentrale aktører vil også delta i debatten. Stikkord: Ønsker vi regionfelt Nord Norge?

Fredag 25. september:
Populærvitenskapelig seminar; "Fiskerihelse- utfordringer på laks og marinfiske". Dette skjer i Breivika hele dagen. NB!!! Påmelding.

I dag er det Club Caramba på Subsirkus. Dørene åpner klokken 21.00. Dj Freddy "Fiesta" Molina og

Bob Benomi spiller til dans.

Lørdag 26. september:
Obs, obs!!

Ny film på Verdensteateret klokken 15.00; "Dark city"

TSI arrangerer fest i hovedgården på Aud.Max, med levende musikk. Dørene åpner klokken 20.00. CC er kr.100. men da får du også spise så mye reker du bare orker. Pent antrekk fra Fretex

Søndag 27.september:
I dag vises den norske klassikeren "Line "på Verdensteateret klokken 15.00.

Er du intressert i strykeinstrumenter, kan du ta deg en tur på kulturhuset . Der er det konsert med unge strykere fra Tromsø symfoni orkester og landsdelsmusikerne i Troms. Konserten begynner klokken 18.00.

Mandag 28.september:
På tide å begynne å lese, og for de som har begynt; stå på!!

Tirsdag 29.september:
Foredrag i Bodegaen klokken 17.00. Lisbeth Holtedal, professor i sosialantropologi. " Potrett av muslimske industrier". En sammensatt historie der ingrediensene er religion, etnisitet, penger, makt og politikk.

Onsdag 30.september:
Siste forestilling med På tryneteateret med "På bærtur med damene." Mackkjelleren klokken 20.30.

Det er også temakveld på Blårock klokken 20.30. Temaet i kveld er om Marylin Manson/Rammstein, presentert av Jørn Hagen.

Hvis du har lyst til å ligge i lavvo eller telt + tur med kløvhunder, er dette den desidert siste gangen for denne sommeren. Turen går til Furuhøgda/Håkøybotn. NB! Bestilling på forhånd.

Hvis DU vil legge inn noe på Nord-Norge-banen, kontakt oss på faks/telefon/e-post, ELLER stikk innom glassburet på SVF.

Utropia – studentavisa i Tromsø, Universitetet – SVF, 9037 Tromsø, tlf: 77 64 42 83, faks: 77 64 51 99
e-post: utropia@stud-org.uit.no, Internett: http://www.utropia.no